

Pokažimo svetu, kakšna čuda lahko ustvari svobodno in združeno ljudstvo, če strne svoje vrste okrog resnično ljudske oblasti

sol. V primeri z letom 1939. bo imel približno tako sliko: splošni narodni dohodek leta 1939: 132 milijard; leta 1951: 235 milijard ali 193%. Nadalje, za biva vrednost skupne materialne proizvodnje leta 1939: 203 milijarde, leta 1951: pa bo 394 milijard ali 194%. Mislim, da ni treba še bolj podrobno navajati kakih številk ali odstotkov, kaj se bo ustvarilo in koliko v teh petih letih. O tem bodo govorili ostali tovariši, razvidno je

Govor predsednika zvezne planske komisije Andrije Hebranga

Po govoru maršala Tita je dobil besedo predsednik zvezne planske komisije Andrija Hebrang, ki je bil burno pozdravljen. Dejal je:

Tovariši in tovarišice ljudski zastopniki!

Zvezna vlada vam je predložila v razpravljanje in potrditve zakonski predlog o petletnem planu razvoja narodnega gospodarstva FLRJ Jugoslavije.

Naši narodi so pod vodstvom tov. Tita v osvobodilni vojni izvajali veliko zmago nad zunanji in notranji sovražniki in ustvarili vse pogoje za izgraditve nove družbene in gospodarske ureditve.

V primeri s staro Jugoslavijo se je nova Jugoslavija v kratkem po-vojnem razdobju obnove in izgra-jevanja iz temeljev spremenila. Hitri tempo pojavnosti obnove in izgra-jevanja, veliki uspehi v reorganizaciji narodnega gospodarstva in v njegovem splošnem preurejanju, uspehi na socialnem, zdravstvenem in kulturnem področju nam kažejo, da vso jasnostjo vse prednosti in pre-moči nove ljudske države FLRJ nad staro kapitalistično in reakcionarno Jugoslavijo. Nova ljudska de-mokracija je v praksi opravila ve-liki izpit. Nova Jugoslavija kaže svetu sedaj v miru, kakor tudi po-prej v vojni, kakšne sado ve prinaša njenim narodom prava demokra-tična oblast. S takimi uspehi se ne morejo pohvaliti tisti narodi, ki jih je osredila vladavina zapadno-de-mokracijskega tipa.

Tvorno delo narodov Jugoslavije in naše zmage pri obnovi in izgra-jevanju navdušujejo vse prave de-mokrate po širnem svetu in vzbujajo zavist in sovraštvo pri reak-cionarjih v vseh državah. Kaj se je prav za prav spremenilo v naši drž-avi in na kakšen način se dajo pojasniti vsi naši uspehi in vse na-še zmage?

Prvič: Spremenil se je zna-čaj oblasti. Oblast je prišla iz rok izkoriščevalcev in reakcionar-jev v ljudske roke.

Drugič: Porušena je stara dr-žava, država izkoriščevalcev delov-nega ljudstva, zgrajena pa je no-va ljudska država, država novega tipa, ki varuje in pospešuje koristi delovnega ljudstva. Spre-menila sta se tudi socialni značaj in vsebina komandnih vrhov narod-nega gospodarstva. Kapitalisti so pregnani s komandnih položajev v narodnem gospodarstvu, odpravljene je njihova izkoriščevalska last-nina v industriji, bančništvu, last-ništvi zemlji in v veletrgovini. Ta-ko je bil ustvarjen vodilni, po svo-jem značaju socialistični sektor na-rodnega gospodarstva, kot materi-alni temelj ljudske oblasti. Nastanek državnega sektorja narodnega gospodarstva omogoča odpravo sle-gega delovanja ekonomskih zakono-v in prehod na zavestno vodstvo narodnega gospodarstva. Danes vo-di naša ljudska država, država no-vega tipa, na podlagi splošnega dr-žavnega plana, gospodarski in druž-beni razvoj države. V stari Jugo-slaviji so vodili gospodarstvo zara-di svoje obogativne bankirije in in-dustrije, veletrgovine in veleposlo-niki. Njim je za vedno odzvonilo. Naša ljudska država vodi gospo-darstvo in njegovo izgrajevanje v korist gospodarske in politične kre-pitve in dvigovanja blagostanja de-lovnega ljudstva. (Odobranje).

Tretjič: Spremenili so se sta-ri kapitalistični odnosi v proizvod-nji, ki so temeljni na izkoriščanju delovnega ljudstva. Grade se novi socialistični odnosi v proizvodnji. S tem se ustvarjajo materi-alni in socialni pogoji za odpra-vo izkoriščanja človeka po človeku.

Četrto: Spremenila se je or-ganizacijska oblika narod-nega gospodarstva. V skladu s so-cialističnim značajem vodilnih go-spodarskih panog dobiva narodno gospodarstvo organizacijsko obli-ko planskega gospodarstva. Plan-sko gospodarstvo potiska ob stran slepo delovanje ekonomskih zakono-v in podedovano anarhičnost. So-cialistični gospodarski sektor vpli-va na vse ostale sektorje in določa razvojno smer vsemu gospodar-stvu.

Petič: Spremenili so se odno-si med industrijo in kmetij-

pa tudi iz petletnega plana. Rad bi samo še enkrat poudaril velikanski pomen tega našega podviga za vse naše narode. Kakor ni brez izvedbe tega plana, brez industrializacije naše države za naše narode blagostanja, tako brez izvedbe tega plana tudi ni podlage za našo gospodarsko in poli-tično neodvisnost; zato sem mnenja, da je dolžnost vsakega našega držav-ljana, da napne vse svoje sile za iz-

polnitev nalog, ki nas čakajo pri iz-vajanju petletnega plana.

Zavedajo se vseh težav, ki nas ča-kajo, smo globoko prepričani, da bo-mo s pomočjo vseh ljudskih sil ure-snili to, kar nas vodi k lepši in srečnejši bodočnosti.

Govor predsednika vlade maršala Tita je ljudska skupščina sprejela z dolготrajnim in voharnim odobra-vanjem.

zelo in spravi delovnega kmeta v razpite kmetčke dolge. Tudi tem-u je enkrat za vselej koner. Danes se je naše podelje osvobodilo pritiska finančnega kapitala, ki ga je izkoriščal in držal v pomanjka-nju. Gradi se nov sistem cenene državnega kredita, ki bo podprl na-predek kmetijstva in delovnega kmeta.

Osmič: Spremenil se je način razdelitve narodnega dohodka. V stari Jugoslaviji je šel ogromen del narodnega dohodka v žep domačih in tujih kapitalistov. Ti so znatni del tega dohodka razpisali za brez-plodno in razkošno življenje. Od-prava zajedajskih eksistenc in zni-žanje precejšnjega dela neprodukt-ivnih izdatkov omogoča novo in pravičnejšo razdelitev narodnega dohodka na fond potrošnje prebi-vaštva, fond akumulacije in fond državnih rezerv. Nova razdelitev narodnega dohodka zagotavlja tudi visok tempo akumulacije ter dviga-nje materialne in kulturne stopnje celovnega človeka.

Tovariši zastopniki! Te spremem-be so iz temeljev spremenile stvari, ljudi in odnose. Te spremembe po-jasnjuje vse naše uspehe. Naši narodi bi preživljali črne in težke dni, če bi jim bila po vojni po ne-sreči vsiljena zapadna demokraci-ja. Posledica teh sprememb je ne-verjetno navdušenje, politična aktiv-nost, požrtvovalnost in ustvarjalni polet delavskega razreda ter vsega delovnega ljudstva naše domovine. Delovno ljudstvo se je rešilo raz-rednega in nacionalnega tlačanja in strnilo svoje vrste v boj za iz-graditev lepše in srečnejše bodoč-nosti. (Ploskanje).

Če vzamemo vse te spremembe skupaj, vidimo, da so omogočile našo hitro obnovo in izdelavo naše-ga prvega petletnega plana za raz-voj narodnega gospodarstva FLRJ. Odveč bi bilo dokazovati, da ta dej-stva z neizpodbitno silo in jasnostjo potrjujejo pravilnost politike zvez-ne vlade s tov. Titom na čelu.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli med indu-strijo in kmetijstvom kapitalistič-nega posredovalca — trgovca. Ta je izkoriščal delovno ljudstvo in je dvakrat zaslužil velike profite, ko je kupoval od kmeta kmetijske pri-delke in mu prodajal industrijske izdelke. Tudi temu je enkrat za vselej konec. Namesto kapitalistič-nega posredovalca imamo danes dr-žavno, zadržano in malo zasebno trgovino. Njihova naloga je, da kar najbolje uspešno in s kar najmanj-simi stroški posredujejo v prometu blaga, da preskrbujejo deželo z in-dustrijskimi izdelki in da odkupu-jejo kmetijske pridelke.

Sedmič: Spremenil se je de-narni in kreditni sistem. Zdru-ženi bančni in industrijski kapital je brezobzirno izkoriščal našo de-

stvom delovnega kmeta. V stari Jugoslaviji je bil odnos industrije nasproti kmetijstvu delovnega kmeta odnos izkoriščevalcev nasproti izkoriščanemu. Kmetijstvo je bilo podrejeno koristim kartelov, ban-kirjev, industrijev in veletrgovcev. To je bil glavni vzrok, da je kmet-ijstvo zaostajalo in da je delovni kmet propadal. Novi odnosi med industrijo in kmetijstvom se opir-ajo in medsebojno podpora in do-polnjevanje.

Sestič: Spremenila sta se tudi trgovina in njena vloga. V stari Jugoslaviji smo imeli

Naš petletni plan odpira narodom naše domovine svetle perspektive in jim postavlja sigurne temelje materialnega in kulturnega napredka

varovanje gozdnih površin, izboljšanje metod v kmetijstvu za povečanje donosa zemljišč in izboljšanje kakovosti kmetijske in živilarske proizvodnje. Naša polja bodo bolj rodovitna. Živina bo bolj zdrava in plodnejša.

Našemu kmetu bodo zelo koristila raziskovalna dela v kmetijstvu in živilarstvu, razvijanje kmetijske in živilarske proizvodnje, povečanje proizvodnje industrijskih rastlin, uvajanje novih industrijskih in subtropskih kultur, izsuševanje in namakanje 800.000 ha površine, izboljšanje sedanega sistema namakanja ter tehnika in organizacijska pomoč kmetijskih in strojnih postaj.

Petletni plan nalaga državam kmetijskim posestvom dolžnost, da oskrbujejo kmetijsko gospodarstva in kmetijske delovne zadruge s kvalitetnim semenom, s sadikami sadnih dreves in trte in s plemensko živino.

Velika pozornost je posvečena tudi kmetijskim delovnim zadrugam. Dobivale bodo veliko materialno organizacijsko in strokovno pomoč, da jim čimprej postane vzorna kmetijska gospodarstva.

Na koncu naj še omenim, da je država prevzela dolžnost zagotoviti delovnemu kmetu vsestransko materialno in strokovno pomoč, boljše preskrbo z industrijskimi proizvodi in zaščito pred vsakim izkoriščanjem. Namen vseh teh ukrepov je

Tehnika

Stara Jugoslavija je bila v tehniki na zadnjem mestu v Evropi. Tuji kapital je ovrnil naš tehnični napredek, da bi nas obdržal v svoji odvisnosti. Tudi domači karteli so podpirali zaostalo tehniko. Ni bilo same naše kmetijske opremljenosti z lesnim plugom. Tudi naša industrija ima tehnično take stroje, kakor je leseni plug v kmetijstvu, uporabljala pa je tudi delovne metode, ki ustrezajo lesenemu plugu. Mimo nas so v marsikaterem oziru odvrhala stoletja in tehnične revolucije. Rudnik živorebrne rude v Slov. Primorju je prav do osvoboditve naše dežele uporabljal naprave iz Napoleonove dobe. V rudniku Jezerina na Kosmetu so proizvajali z ročnim delom 8200 ton kromove rude letno. Rudo so prenašali na tovornjakih konjih 6 km daleč, nato pa so jo vozili 25 km daleč z volovsko vprego do železnice. Nekateri naši plavci so z 200 delavci proizvajali sto ton surovega železa v 24 urah. Moderne visoke peči proizvajajo v istem času 25 delavci 500 ton surovega železa. V tovarni »Sever« v Subotici so rabili za izdelavo enega električnega motorja 20 krat več časa, kakor za porabi tehnične sodobne opremljene tovarne. Podjetje »Elektrobosna« v Jajcu spada med naše najpomembnejše elektrotehnične tovarne. Iz te tovarne smo dobili pionirske izjume v elektrokemiji (ferosilicij). Hidrocentrala, ki daje gonilno silo tej tovarni, pa dobiva vodo po leseni strugi. Električni tok se odvaža v podzemnih predorih po bakrenih vodilih, ki so zelo težki in ki imajo velik premer, namesto, da bi se odvajal po kablju visoke napetosti, kar bi bilo približno 300 krat ceneje od današnjih instalacij. V kovinarstvu nismo imeli velike serijske proizvodnje. Proizvodnja v tej industriji je se na obrtniški stopnji.

Splošni gospodarski plan in plani ljudskih republik

Predloženi petletni plan se opira v skladu z določbami zvezne ustave na enotno gospodarsko osnovo FLRJ. Samo splošni gospodarski plan, ki določa razvojno smer in temeljne naloge za vso državo, lahko zagotovi skladen razvoj vseh panog in elementov narodnega gospodarstva. Brez enotnega gospodarskega plana bi neizpolnjenost do velikih nesorazmerij v posameznih panogah gospodarstva, v sameznih ljudskih republikah in v državah kot celoti. V tem primeru bi prišlo do nepravilne razvrstitve proizvodnih sil, do komplikacij in motenj na vsej liniji.

Enotni gospodarski načrt ni v nasprotju z razdelitvijo gospodarstva na gospodarstvo zveznega in republikanskega pomena. Plan ne krši gospodarske samostojnosti ljudskih republik. Splošni gospodarski plan določa naloge za vse države, spravlja v sklad gospodarstva, razvoja zveznega in republikanskega pomena in pravilno razvrstitev proizvodnih sil. V našem petletnem planu so določene minimalne naloge za gospodarstvo ljudskih republik. Pri določanju teh nalog smo upoštevali sedanjo stopnjo gospodarskega razvoja republik, njihove potrebe, surovinske baze, potrošna področja in druge elemente. Ko določa glavne naloge za ljudske republike, petletni plan nikomur ne veže rok in ne zavira iniciative. Vsaka ljudska republika bo pri izdelavi svojega petletnega plana, ne da bi se dotikala splošne smeri, ki je določena v tem planu, po svojih možnostih razširila in v praksi preokretila postavljene naloge.

Predloženi petletni plan konkretnizira na gospodarskem področju pravilno politiko zvezne vlade v nacionalnem vprašanju. Vlada in enotnost naših narodov bi ostala prazna fraza, če plan ne bi imel ukrepov za odstranitev velikih gospodarskih in kulturnih razlik v stopnji razvoja posameznih republik.

pospeševanje naše kmetijske proizvodnje ter dvigovanje materialne in kulturne stopnje delovnega kmeta. (Ploskanje).

Kakor vidite, tovariši, je država s petletnim planom prevzela nase zelo velike, mnogostranske in težke obveznosti nasproti našemu delovnemu kmetu. To pa nalaga dolžnosti in obveznosti do države tudi kmetom samim. Na žalost niso se vsi kmetje, zlasti ne bogati kmetje pravilno domeli velike izpremembe v naši državi in svoje dolžnosti do države. Nekateri so menjati, da je čisto v redu, če skrbi država za njihove potrebe, če jih oskrbuje z industrijskimi proizvodi, če si prizadeva dobiti čim več teh proizvodov in da bi čim več proizvedel kar najboljši in najcenejši. Kadar pa gre za vprašanje njihovih dolžnosti do države, kakor n. pr. za odkup žita, potem pa ali tarnajo ali pa se skušajo izmikati. Naša ljudska država izpolnjuje svoje dolžnosti do kmeta. Za naprej bo to delala še v večji meri, zato pa bodo morali tudi kmetje natančno in pravčasno izpolnjevati svoje dolžnosti do države. Brez izpolnjevanja teh medsebojnih dolžnosti ne moremo napredovati in izgraditi naše države. Plansko gospodarstvo terja disciplino in natančno izpolnjevanje v planu določenih obvez. Brez tega ne more napredovati niti naša industrija niti naše kmetijstvo. Samovolja in plan nista združljiva.

Tudi tehnološko smo zelo zaostali. Tehnična merjenja in kontrola tehnoloških procesov v industriji so samo izjeme. Tu se meri kar na oko.

Petletni plan je napovedal vojno tehnični primitivnosti in zaostalosti naše države. Plan je določil smer tehničnega napredka in razvoja. Industrializacija bo izvedena na sodobni tehnični podlagi. Pridobitve sodobne znanosti in tehnike bomo uporabljali v praksi na vseh področjih. Novi sodobni stroji in tehnika ureditve, novi tehnološki proizvodni procesi, nova napredna delovna organizacija mora zamenjati zastarele tehnike in primitivno delovno organizacijo. Naši inženjri, inženjri, tehniki, izumitelji, novatorji in gospodarski voditelji bodo imeli široko in plodovito delovno področje.

Petletni plan ima v načrtu izgraditev novih panog in novih vrst industrije. Uvedli bomo tipiziranje in serijsko proizvodnjo. Zgradili bomo kombinat za popolno izkoriščanje surovin in razvili nove surovinske baze za razne panoge industrije. Surovine bomo racionalno izkoriščali. Mnoge surovine, ki smo jih doslej uporabljali, bomo zamenjali z novimi domačimi surovinami, z novim materialom in z odpadki. Proizvajali bomo mnoge novih in dragocinskih proizvodov: koks, sintetična goriva, kvalitetno jeklo, železne cevi, železne žive, razsvetlovalne strome, razne kemikalije, prebrskane, gumo, umetna vlakna, vrševine. Petletni plan daje tehnične probleme in tehnične naloge vsem panogam gospodarstva. Tu so obsežne kovinske in električne industrije, kemična, gradbena, živilska in tekstilna industrija, kmetijstvo in promet. Uresničenje tehničnega programa petletnega plana bo prava tehnična revolucija v naši državi.

V stari Jugoslaviji je bilo to drugače. Tam je bil razvojni tempo industrijske proizvodnje v posameznih deželah v skladu s politiko nacionalnega zatiranja, ki ga je izvajala vohrska buržuazija. Razvojni tempo industrijske proizvodnje v vsej Jugoslaviji in posameznih deželah daje tole sliko:

	1929	1939
Jugoslavija	100	120
Srbija	100	140
Hrvatska	100	107
Slovenija	100	110
Bosna in Hercegovina	100	111
Makedonija	100	92
Crna gora	100	111

Razvojni tempo posameznih ljudskih republik daje po petletnem planu tole sliko:

Investicije:	1946	1951
FLRJ	100	516
LR Srbija	100	439
LR Hrvatska	100	466
LR Slovenija	100	368
LR Bos. in Hercegovina	100	800
LR Crna gora	100	775

Dvig vrednosti proizvodnje v industriji, rudarstvu in električnem gospodarstvu:

	1939	1951
FLRJ	100	494
LR Srbija	100	417
LR Hrvatska	100	452
LR Slovenija	100	366
LR Bos. in Hercegovina	100	1054
LR Makedonija	100	2633
LR Crna gora	100	1100krat

Večji odstotek investicij in hitrejši tempo razvoja v proizvodnji nad splošnim povprečjem bo znatno zmanjšal sedanje razlike med gospodarsko in kulturno zaostalejšimi in naprednejšimi republikami. Pravilna politika v nacionalnem vprašanju, uporabljena v gospodarstvu, prinaša gospodarski in kulturni dvig zaostalim republikam in odstranitev podedovanih razlik v razvojni stopnji. To bo nedvomno še bolj okrepilo in poglobilo enotnost naših narodov in njihovo enakopravnost. Tako sadove prinaša

narodna Jugoslavija njeno nacionalno osvoboditev izpod fašistične okupacije in hegemonije vohrske buržuazije in njihovo prostovoljno združenje v državno skupnost FLRJ. Zato naši narodi tako odločno branijo svojo nacionalno svobodo, enako-

Dvigovanje materialne in kulturne stopnje ljudstva

Petletni plan ima v načrtu velike investicije, hiter tempo razvoja gospodarskih sil, naraščanje vrednosti proizvodnje in povečanje narodnega dohodka od 132 milijard v letu 1939. na 255 milijard v letu 1951., kar je približno dvakrat več. Ne bo odveč, če si zastavimo vprašanje, kakšna bo pri vsem tem usoda našega delovnega ljudstva.

Znano je in znanstveno dokazano, da ne gre za dvig družbenega bogatstva in blagostanja delovnega ljudstva vedno vzporedno. Nasprotno! V kapitalističnih državah spremlja razvoj proizvodnje sil in dvig družbenega bogatstva naraščanje revščine med širokimi množicami. To je zakon kapitalizma. Tam se pomožno družbeno bogatstvo po zakonih kapitalističnega gospodarstva vedno bolj kopiči v rokah majhnega števila finančnih magnatov. Njihov delež v narodnem dohodku raste iz leta v leto. Delež delovnega ljudstva pa stalno pada. Kapičenje bogatstva v rokah majhnega števila kapitalistov in naraščanje revščine delovnega ljudstva, to je absolutni zakon kapitalističnega gospodarstva.

Pri nas ne bo tako. V naši državi imajo oblast druge družbene sile kakor v kapitalističnih državah. Pri nas vladajo drugačni zakoni. Zato je pri nas drugačna tudi razdelitev narodnega dohodka, kakor v kapitalizmu. Razdelitev narodnega dohodka po razredih prebivalstva pa je temeljno vprašanje, pravi Stalin, s stališča materialnega in kulturnega položaja delavcev in kmetov. Zaradi tega bosta v naši državi naraščanje proizvodnih sil in množitev družbenega bogatstva stalno spremljala naraščanje blagostanja delovnega ljudstva. Njegov delež v narodnem dohodku ne bo padel kot v kapitalizmu, ampak bo rasel. Čim večje bodo naše proizvodne sile, čim večje bo družbeno bogatstvo, toliko bolj bogato in kulturno bo živel delovni človek.

Stalno naraščanje produktivnosti dela je glavni vir naše vedno večje akumulacije, vir stalnega dvigovanja materialnega in kulturne stopnje življenja. Po petletnem planu se bo dvignila produktivnost dela do leta 1951. v primeri z letom 1946. v industriji za 66%, v rudarstvu za 90%, v železniškem prometu se bo znižala na ceno za 40%, pri gradnji stanovanj za 46%, stroški v trgovini se bodo znižali pod 10% prodajnih cen na drobno nasproti 39% v letu 1939.

Povečanje donosa na ha znaša pri pšenici in ostalem belem žitu povprečno 15%, pri koruzi 20% in pri industrijskih rastlinah od 8 do 30%. Na tej podlagi je izdelan plan za dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva. Do leta 1951. se bosta znatno povečala realna meza ter dohodek delovnega kmeta in obrtnika. Država bo do leta 1951. investirala 55 milijard 700 milijonov din za gradnjo stanovanj, bolnišnic, zdravilišč, sol in kulturnih ustanov. Naše delovno ljudstvo bo imelo boljše življenje. Imelo bo boljše hrano, obleke in stanovanje, imelo bo na razpolago boljše in temeljitejše zdravstveno službo, več sol in kulturnih ustanov, bolnišnic, zdravilišč in sanatorijev. Povečal se bo blagovni promet na drobno od 55 milijard din v letu 1946. na 102 milijardi din v letu 1951. ali skoraj dvakrat. Za tako velik promet z blagom bomo morali okrepiti in usposobiti naš trgovski aparat zlasti na nabavne in prodajne zadruge po deželi in mestih.

Leta 1951. bomo na prebivalca proizvajali v primeri z letom 1939.: sladokorja nad dvakrat več, svinjske masti 1,5 krat več, rastlinskih olj 3 krat več, mesnih izdelkov 9 krat več, konzerviranih rib 5,5 krat več, testenin nad 17 krat več, konzervirane sadija 16 krat več, tekstilij nad 2 krat več, obutve več kot 2,5 krat, pohištva več kot 4 krat več.

Tempo razvoja našega gospodarstva

Naš prvi petletni plan odpira svetle perspektive narodom naše domovine in polaga zanesljive temelje za njihov materialni in kulturni razcvet. Daje nam perspektivo veličastnega dela in svetlih zmag. (Ploskanje). Kapitalistični svet gre drugačni perspektivi nasproti. Na njegova vrata je že potrkala gospodarska kriza, nevarnost brezposelnosti vihti bič nad glavami delovnega ljudstva. Pred vratami je pošast lakote in bede širokega obsega.

Mi ustvarjamo hitreje kakor stara Jugoslavija. Pomikamo se nekajkrat hitreje naprej kakor ona. Industrijska proizvodnja v stari Jugoslaviji se je povečala v desetih letih (od leta 1929 do leta 1939) za 20%, to je povprečno 2% letno. Naš petletni plan pa ima naš petletni plan v načrtu približno petkratno povečanje industrijske proizvodnje v primeri z letom 1939. To pomeni, da se bo nova Jugoslavija v razvoju industrijske proizvodnje po kmalu naprej 19 krat hitreje kakor stara Jugoslavija. V stari Jugoslaviji se v desetih letih (1930 do 1940) zgradilo komaj 480 km železniških prog, to je 48 km letno. Naš petletni plan ima v načrtu zgraditev 380 km prog letno. To je skoraj osemkrat več kakor v stari Jugoslaviji. Leseni plug je bil zamenjan z drugim orodjem za približno 0,8% letno. Če bi po nesreči stara Jugoslavija podaljšala svoje življenje, bi rabila 100 let, da bi pri takem tempu leseni plug zamenjali z železnim. Mi pa ga bomo kmalu hitro

pravnost in enotnost pred vsemi separatističnimi in razdiralnimi poskusi, pa naj prihajajo od znotraj ali od zunaj. (Viharno ploskanje). Narodi Jugoslavije so s svojim bojem za nacionalno svobodo pokazali zatiranim narodom pot k njihovi osvoboditvi.

Dvigovanje materialne in kulturne stopnje ljudstva

položili v muzej. Daleč za seboj smo pustili polzeve tempo razvoja stare Jugoslavije. Tak hiter tempo si lahko pojasnimo:

Prvič s tem, da razvoj industrije, kmetijstva, prometa, gradnje stanovanj, oskrbe itd. ni zasebna stvar posameznikov posameznih kapitalistov in kapitalističnih skupin, ampak naša skupna splošna ljudstva stvar: sredstva posameznih kapitalistov in vseh kapitalističnih skupin, ki so lahko se tako bogata, so omejena v primeri z državnimi in ljudskimi sredstvi; naša ljudska država lahko mobilizira in spravi v obtoč mnogo večja materialna sredstva kot stara Jugoslavija. Ta sredstva se uporabljajo bolj racionalno v koristne namene; to lahko naveduši in navdahnemo za ustvarjanje ter organiziranje neprimerno večje delovne sile, kakor pa se je to posrečilo v stari Jugoslaviji.

Drugič s tem, da delovno ljudstvo naše države dela bolj pozitivno in intenzivno, kakor poprej, ker se zaveda, da dela zase, za lepšo bodočnost svojega naroda, ne pa za kapitaliste. (Odobravaje.)

Tretjič, ker smo uvedli plansko gospodarstvo. To potrjuje tudi evidenca o izvedbi prvega tromesečja letošnjega plana. Industrija je izpolnila svoj plan 104%, rudarstvo 101 odstotno, promet 101%. Setveni plan se v glavnem tudi izvaja.

Minogrede naj omenim, da je tromesečni plan preokretil, če ga vzamemo kot celoto. Toda njegovo izpolnjevanje ni enakomerno. Nekatere panoge so zelo preokretila plan, druga pa ga niso izpolnile. Zato se moramo dnevno boriti za enakomerno izpolnjevanje plana v vseh panogah in za izpolnjevanje vseh planskih pokazateljev.

Evidenca izpolnitve plana ne zadovoljuje, ker je počasna in nesistematična. Številni gospodarski voditelji, ravnatelji podjetij in direktorji ter drugi gledajo na evidenco z očmi starih statistikov, ki so zapisovali in urejali številke, da bi jih lahko kdo po 5. ali 10. letih uporabil. Zaradi tega smatrajo številni gospodarski voditelji evidenco kot posel, ki je odveč. Ti še niso domneli: a) da je vsakdanja točna evidenca najmočnejše orodje v njihovih rokah za izboljšanje operativnega vodstva in proizvodnega procesa ter b) da evidenca daje podatke za točnejšo obdelavo in

Govor predsednika Gospodarskega sveta in ministra za industrijo Borisa Kidriča o pomenu in izvajanju petletnega plana

Nato je spregovoril predsednik Gospodarskega sveta in minister za industrijo, ljudski poslanec Boris Kidrič, ki je dejal:

Tovariši, ljudski poslanci! Povsem napak bi bilo misliti, da pomeni plan samo pravilno razporedi-

te naših gospodarskih nalog, samo pravilno postavljanje perspektive našega gospodarskega razvoja. Prav zaradi tega, ker je prav razvrstitev naših gospodarske naloge, ker je pravilno določiti linijo in perspektivo našega gospodarskega razvoja, pomeni naš petletni plan mobilizacijo vseh razpoložljivih sil naše države za njegovo izvedbo. Z drugimi besedami, — naš petletni plan pomeni najdoslednejšo, zelo resno borbo vseh delovnih ljudi naše dežele.

Ta borba ima nekaj lastnosti, ki jih moramo dobro poznati in upoštevati, ako hočemo doseči popolno zmago. Dovolite mi, da povem nekaj besed o teh lastnostih.

Ze parkrat smo poudarili, da je proizvodni plan tako naša industrije in rudarstva kakor tudi našega poljedelstva temelj, na katerem sloni vse petletni plan proizvodnje. Ne moremo si misliti uspešno izpolnitve plana naše kapitalne izgradnje brez izpolnjevanja proizvodnega plana. Samo izpolnjevanje proizvodnega plana nam daje na eni strani one surovine in končne izdelke, ki jih lahko zagotovimo in izdelamo v državi zaradi kapitalne izgradnje, na drugi strani pa nam daje izvozne predmete, za izvoz katerih smo se zavezali, odnosno za izvoz katerih se zavezujejo kot protislugo za uvoz strojev.

Kaj sledi iz tega? Iz tega sledi pred-

pravo planov, borba za evidenco, ostaja ena izmed najvažnejših nalog v borbi za plan.

Zakaj smo izdelali petletni plan, ne pa recimo dvoletni ali desetletni plan? Reakcionarji nas bodo obtoževali, da v vsem posnemamo Sovjetsko zvezo. Ne mislimo se braniti te obtožbe, kajti jemati si za vzor Sovjetsko zvezo ni ravno tako slaba stvar (Borno odobranje). Vendar pa vam bomo pojasnili, zakaj smo izdelali prav petletni plan. Za dvoletni plan se nismo mogli odločiti, ker bi nam lahko dal samo majhno in omejeno perspektivo. Dvoletni plan bi postavil majhne naloge, zavril bi sedanji razmah, ovrnil delovni polet množice in zavril naše napredovanje. Za petletni plan smo se odločili zaradi tega, ker nam odpira velike in svetle perspektive, postavlja realne naloge, izpodbuja k iniciativi, dalje razvija ustvarjalni polet in pospešuje naše napredovanje. Zvezna vlada se je odločila za petletni plan tudi zaradi tega, ker to ni nek negotov poizkus. Povsem smo prepričani, da bomo naš petletni plan izpolnili in da njegovega uresničenja ne morejo preprečiti niti razbiti ostanki domače reakcije niti njeni pokrovitelji v inozemstvu (Ploskanje). Za desetletni plan se nismo mogli odločiti zaradi tega, ker danes ne more še nihče predvideti in prebrati za 10 let naprej vse one ogromne možnosti in ona ogromna sredstva, ki jih bo ustvaril prehod na plansko gospodarstvo. Zato bi bil desetletni plan izdelan na podlagi negotovih predvidevanj. Izhajajoč iz možnosti, ki jih danes vidimo, bi brez dvoma postavil nerealne in premajhne naloge.

Borba za plan

Pred vami, tovariši, leži naš prvi petletni plan. Naši planski organi so vložili vanj veliko truda, ljubezni in neprespanih noči. Seveda pa je izdelava plana šele prvi in najlažji korak. To, kar je najvažnejše in najtežje, šele prihaja. Plan se ne bo uresničil sam od sebe. Njegovo izpolnjevanje v dejstvo je treba izbojevati kakor veliko bitko v vojni. Petletni plan je postavil velike cilje, določil je jasno linijo dela in borbe ter je konkretiziral naloge naše izgradnje. To linijo in te naloge je treba obdelovati, pojasnjevati in zagotoviti njeno dejansko izvedbo. To zahteva prelom pri delu na vseh linijah. Delo vsakega posameznika in vsakega posameznega delovnega kolektiva bodisi v tovarni ali na njivi, železnici ali v uradu soli, znanstveni, kulturni ali kateri koli drugi ustanovi, se mora podrediti nalogam izpolnitve in preokretnosti petletnega plana. Vsak naš delovni človek, kjer koli bi bil, karkoli bi delal, se mora seznaniti z velikimi cilji plana, z njegovo vlogo in

polnjenjem dnevnih planskih nalog operativno plansko kontrolo v razliko od planskih analiz za daljša časovna razdobja. Operativno zaradi tega, ker služi predvsem dnevnu operativnemu vodstvu, ki si ga glede na dejstvo, da imamo plan, da delamo po planu, da izpolnjujemo planske naloge, ne moremo zamisliti brez take dnevne planske evidencie in kontrole. Iz tega jasno sledi, da ta operativna dnevna planska kontrola ni in ne sme biti samo in predvsem stvar planskih oddelkov naših tovarn, naših gradilišč, planskih sektorjev naših direktij, gospodarskih ustanov in ministrstev ter republikanskih planskih komisij oziroma zvezne planske komisije, nasprotno — operativna dnevna planska kontrola mora biti predvsem naloga in orodje operativnih voditeljev. Ne more biti pravega operativnega voditelja v našem gospodarstvu brez operativne planske kontrole. Voditelji, ki svojega dela ne opira predvsem na operativno plansko kontrolo, nujno postane blebečati in birokrat.

Proti dnevnim evidenci nad izpolnjevanjem planskih nalog, proti operativni dnevni planski kontroli je bil — priznajmo odkrito — velik odpor. Govorili so, da je taka evidenca nemogoča in da bi potrebovala ogromen birokratičen aparat. V osnovi pa nam je že uspelo, da smo vzpostavili tako operativno dnevno plansko kontrolo v vsej industriji in rudarstvu tako zveznega kakor republikanskega pomena. Nadalje je bila taka evidenca izpostavljen v naših finančnih ter začenja razširjati tudi na vse ostale gospodarske panoge in sektorje. Mnenja sem, da so to vsekakor šele začetki in da to, kar smo že dosegli, vsebuje tudi še mnogo metodoloških pomanjklivosti, vendar so s sedanjim uspehom popolnoma razbite trditve, da je taka dnevna evidenca nemogoča, oziroma, da zahteva velik birokratičen aparat. Nasprotno, — prav na podlagi te dnevnne evidencie se je začela vsa naša in bolj utrjevali operativnost naših gospodarskih vodstev, pri čemer se je hkrati jasno pokazalo, da se za odporom proti taki evidenci ne skriva ničesar drugega kakor prav birokratičen odpor proti kontroli in prehodu na operativnost.

Dnevni operativni evidenci moramo posvetiti največjo pozornost. Kaj hočemo doseči z dnevno operativno evidenco? Z njo hočemo doseči, da nam vsak dan v zadostni meri osvetli proces proizvodnje oziroma proces naše kapitalne izgradnje, kakor tudi splošno dogajanje na ostalih gospodarskih področjih, da bi na ta način lahko točno vedeli, če se stvari razvijajo po planu ali ne.

Zelo napacno bi bilo, da bi se splošen recept za vse proizvajalne dejstva: 1. V vseh panogah gospodarske dejavnosti moramo brezpopolno doseči dnevno evidenco in kontrolo glede izpolnjevanja dnevnih planskih nalog. Mislim, da lahko imenujemo to dnevno evidenco in kontrolo nad iz-

polnjevanjem dnevnih planskih nalog operativno plansko kontrolo v razliko od planskih analiz za daljša časovna razdobja. Operativno zaradi tega, ker služi predvsem dnevnu operativnemu vodstvu, ki si ga glede na dejstvo, da imamo plan, da delamo po planu, da izpolnjujemo planske naloge, ne moremo zamisliti brez take dnevne planske evidencie in kontrole. Iz tega jasno sledi, da ta operativna dnevna planska kontrola ni in ne sme biti samo in predvsem stvar planskih oddelkov naših tovarn, naših gradilišč, planskih sektorjev naših direktij, gospodarskih ustanov in ministrstev ter republikanskih planskih komisij oziroma zvezne planske komisije, nasprotno — operativna dnevna planska kontrola mora biti predvsem naloga in orodje operativnih voditeljev. Ne more biti pravega operativnega voditelja v našem gospodarstvu brez operativne planske kontrole. Voditelji, ki svojega dela ne opira predvsem na operativno plansko kontrolo, nujno postane blebečati in birokrat.

Proti dnevnim evidenci nad izpolnjevanjem planskih nalog, proti operativni dnevni planski kontroli je bil — priznajmo odkrito — velik odpor. Govorili so, da je taka evidenca nemogoča in da bi potrebovala ogromen birokratičen aparat. V osnovi pa nam je že uspelo, da smo vzpostavili tako operativno dnevno plansko kontrolo v vsej industriji in rudarstvu tako zveznega kakor republikanskega pomena. Nadalje je bila taka evidenca izpostavljen v naših finančnih ter začenja razširjati tudi na vse ostale gospodarske panoge in sektorje. Mnenja sem, da so to vsekakor šele začetki in da to, kar smo že dosegli, vsebuje tudi še mnogo metodoloških pomanjklivosti, vendar so s sedanjim uspehom popolnoma razbite trditve, da je taka dnevna evidenca nemogoča, oziroma, da zahteva velik birokratičen aparat. Nasprotno, — prav na podlagi te dnevnne evidencie se je začela vsa naša in bolj utrjevali operativnost naših gospodarskih vodstev, pri čemer se je hkrati jasno pokazalo, da se za odporom proti taki evidenci ne skriva ničesar drugega kakor prav birokratičen odpor proti kontroli in prehodu na operativnost.

Dnevni operativni evidenci moramo posvetiti največjo pozornost. Kaj hočemo doseči z dnevno operativno evidenco? Z njo hočemo doseči, da nam vsak dan v zadostni meri osvetli proces proizvodnje oziroma proces naše kapitalne izgradnje, kakor tudi splošno dogajanje na ostalih gospodarskih področjih, da bi na ta način lahko točno vedeli, če se stvari razvijajo po planu ali ne.

Zelo napacno bi bilo, da bi se splošen recept za vse proizvajalne dejstva: 1. V vseh panogah gospodarske dejavnosti moramo brezpopolno doseči dnevno evidenco in kontrolo glede izpolnjevanja dnevnih planskih nalog. Mislim, da lahko imenujemo to dnevno evidenco in kontrolo nad iz-

polnjevanjem dnevnih planskih nalog operativno plansko kontrolo v razliko od planskih analiz za daljša časovna razdobja. Operativno zaradi tega, ker služi predvsem dnevnu operativnemu vodstvu, ki si ga glede na dejstvo, da imamo plan, da delamo po planu, da izpolnjujemo planske naloge, ne moremo zamisliti brez take dnevne planske evidencie in kontrole. Iz tega jasno sledi, da ta operativna dnevna planska kontrola ni in ne sme biti samo in predvsem stvar planskih oddelkov naših tovarn, naših gradilišč, planskih sektorjev naših direktij, gospodarskih ustanov in ministrstev ter republikanskih planskih komisij oziroma zvezne planske komisije, nasprotno — operativna dnevna planska kontrola mora biti predvsem naloga in orodje operativnih voditeljev. Ne more biti pravega operativnega voditelja v našem gospodarstvu brez operativne planske kontrole. Voditelji, ki svojega dela ne opira predvsem na operativno plansko kontrolo, nujno postane blebečati in birokrat.

Proti dnevnim evidenci nad izpolnjevanjem planskih nalog, proti operativni dnevni planski kontroli je bil — priznajmo odkrito — velik odpor. Govorili so, da je taka evidenca nemogoča in da bi potrebovala ogromen birokratičen aparat. V osnovi pa nam je že uspelo, da smo vzpostavili tako operativno dnevno plansko kontrolo v vsej industriji in rudarstvu tako zveznega kakor republikanskega pomena. Nadalje je bila taka evidenca izpostavljen v naših finančnih ter začenja razširjati tudi na vse ostale gospodarske panoge in sektorje. Mnenja sem, da so to vsekakor šele začetki in da to, kar smo že dosegli, vsebuje tudi še mnogo metodoloških pomanjklivosti, vendar so s sedanjim uspehom popolnoma razbite trditve, da je taka dnevna evidenca nemogoča, oziroma, da zahteva velik birokratičen aparat. Nasprotno, — prav na podlagi te dnevnne evidencie se je začela vsa naša in bolj utrjevali operativnost naših gospodarskih vodstev, pri čemer se je hkrati jasno pokazalo, da se za odporom proti taki evidenci ne skriva ničesar drugega kakor prav birokratičen odpor proti kontroli in prehodu na operativnost.

Dnevni operativni evidenci moramo posvetiti največjo pozornost. Kaj hočemo doseči z dnevno operativno evidenco? Z njo hočemo doseči, da nam vsak dan v zadostni meri osvetli proces proizvodnje oziroma proces naše kapitalne izgradnje, kakor tudi splošno dogajanje na ostalih gospodarskih področjih, da bi na ta način lahko točno vedeli, če se stvari razvijajo po planu ali ne.

Zelo napacno bi bilo, da bi se splošen recept za vse proizvajalne dejstva: 1. V vseh panogah gospodarske dejavnosti moramo brezpopolno doseči dnevno evidenco in kontrolo glede izpolnjevanja dnevnih planskih nalog. Mislim, da lahko imenujemo to dnevno evidenco in kontrolo nad iz-

V vseh panogah gospodarske delavnosti se morata voditi vsak dan evidenca in kontrola nad izvrševanjem planskih nalog

Govor predsednika Gospodarskega sveta in ministra za industrijo Borisa Kidriča

oziroma gospodarske panoge, ne da bi obenem pozvali tako naše gospodarske voditelje kakor tudi sindikate in delovne ljudi, naj takorekoč iz dneva v dan ustvarjalno odkrivajo in izpopolnjujejo prav one pokazatelje, ki vsebujejo specifične poteze ene ali druge proizvodnje oziroma gospodarske panoge. Vendar pa so tudi splošne zakonitosti. Tukaj se bom omejil samo na one pokazatelje, ki so in ki morajo biti splošni.

Kakor pri proizvodnji, tako nas tudi pri kapitalni izgradnji predvsem zanimajo količinski pokazatelji, pokazatelji o količinski izpolnitvi dnevnega plana. Ta pokazatelj se lahko podaja, bodisi v količinah proizvodov, bodisi v strogo normiranih delovnih urah, ki so bile porabljene tega dne, bodisi tako, da se kratkoma označi, kaj je bilo treba po operativnem dnevnem planu storiti in kaj je bilo dejansko storjeno. Praksa kaže, da skoro vsa dela, če hočemo zajeti tudi njihova specifična stranja, zahtevajo pravilno, njihovo specifičnostno ustrezajo kombinacijo vseh treh načinov.

Večkrat se pojavljata odpor in izgovarjanje, češ da še nimamo potrebnih tehničnih aparatov za precizno merjenje in ugotavljanje doseženega delovnega rezultata. Ta odpor je popolnoma jalov in kaže samo to, da njegovi avtorji ne želijo dnevne evidence in kontrole. Od večja ali manjša preciznosti naših tehničnih sredstev za merjenje, od tega, če se poslužimo n. pr. samo enostavnega zbiranja ali preciznih tehničnih aparatov za natančno merjenje doseženega delovnega rezultata, je odvisna samo večja ali manjša preciznost naših dnevnih pokazateljev, večja ali manjša približnost naših dnevnih pokazateljev, nikakor pa ne tudi možnost in možnost dnevne planske kontrole. — Oni, ki ni sposoben, da bi poslušajoč se današnjih razpoložljivih sredstev, dal dnevne pokazatelje, tudi ne bo sposoben, da bi se posluževal naprednejših tehničnih aparatov, medtem ko bo oni, ki zna dajati z današnjimi zaostali tehnični sredstvi približne pokazatelje, z ureditvijo preciznih tehničnih aparatov sposoben, da bo približno vedno bolj in bolj zamenjal s preciznostjo.

Tukaj torej ne gre za neka tehnična vprašanja, ampak za načelna vprašanja planskega dela, dnevne planske organiziranosti, dnevne planske kontrole in operativnega dela na temelju plana.

Količinski pokazatelj pa še daleč ne zadovoljuje. Delovni proces je v zadostni meri osvetljen šele takrat, kadar se količinski pokazatelj pridruži še tili pokazatelj: koliko goriva je bilo porabljenega v primeru z normativ goriva, koliko je bilo porabljenega električne energije v primeru z normativ električne energije, koliko je bilo porabljenega delovne sile v primeru s planirano delovno silo in koliko je bilo porabljenega osnovnih surovin v primeru s planirano porabo osnovnih surovin. Samo vsi ti dnevni pokazatelji nam bodo lahko osvetlili delovni proces z vseh strani, to se pravi, ne samo s strani količinskega izpolnjevanja dnevnega plana, ampak tudi s strani osebnih stroškov in osnovnega materialnega ravnanja, ki je — kakor je bilo že večkrat omenjeno — najtežja naloga v tem letu.

Naloga ne samo naših tehničnih in gospodarskih voditeljev, ampak tudi vseh naših delovnih ljudi in njihovih sindikalnih organizacij je, da razvijajo v vseh panogah, rudnikih in na gradiliščih čim večjo inčativno in iznajdljivost pri ugotavljanju izpolnjevanja plana, da čim bolj prispevajo k točnosti dnevnih pokazateljev in k čim popolnejšemu razumevanju vseh specifičnih strani in lastnosti danega procesa proizvodnje.

Tovariši ljudski poslanci!

Mogoče se vam zdi čudno in na prvi pogled skoro nekoliko tuje, da se o taki, lahko bi rekli, če povsem strokovni stvari govorim v skupščini, mislim pa, da mora naša skupščina (in prav naša skupščina), kot skupščina novega tipa, ki nima ničesar skupnega s tradicionalnimi lasti — demokracijam brbljanjem v številnih drugih skupščinah, spregovoriti o teh, za izpolnjevanje plana tako bistvenih pogojih. Zato izkoristim to priliko tudi zaradi tega, kar mislim, da dnevna evidenca in dnevni pokazatelji o izpolnjevanju našega plana niso samo stvar inženirjev, tehnikov in gospodarskih voditeljev, ampak so predvsem stvar delovnih ljudi samih, stvar najširših množic našega tudi socialno osvobodjenega delovnega ljudstva.

Samo stari izkoriščevalci in njihovi hlapi so lahko in so morali skrivati pred množicami, kako poteka proces proizvodnje. To so morali delati zaradi tega, ker bi sicer sami odkrili množicam izkoriščanje in stopnjo tega izkoriščanja. Na zavest množice niso mogli upirati, ker pod njihovimi reči ni bilo delo in delo temeljilo na zavesti in ni moglo pomeniti življenjske radosti, ampak je pomenilo samo sistem moderne suženjstva. Takrat ni bilo mogoče govoriti niti o teh pokazateljih, ki so nam danes tako potrebni, o pokazateljih, ki nam kažejo, kako izpolnjujemo skupni plan za skupen uspeh, za skupno srečo in blaginjo. Takrat je prav za prav šlo samo za en pokazatelj, ki je izkoriščevalcem kazal profit ne glede na to, na kakšen način je bil dosežen.

Danes se je to temeljito izpremenilo. Danes vsi vemo, da pomeni plan napore in sicer velike napore; prav tako vemo, da je izkoriščanje v odločilnih panogah našega gospodarstva za vedno prenehalo, da napori za izpolnitev plana pomenijo samo napore za skupno korist, za to, da bi skupno dosegli to, kar najširšemu delovnemu

ljudstvu v končni posledici samo zboljšanje življenja. Izpolnjevanje in preseganje plana je torej stvar ponosa in fasti vsakega našega delovnega človeka, hkrati pa postaja tudi predmet javne kontrole. Danes lahko in moramo postaviti geslo, da ne sme več biti tovarne in gradilišča, niti katerega koli drugega prostora organiziranega kolektivnega dela, kjer se ne bi vsak dan objavljali vsem udeležencem delovnega procesa odstotki izpolnjevanja dnevnih planskih nalog. To je v ostalem tudi eden izmed pogojev, da se naši delovni ljudje in gospodarska vodstva še močneje zlijejo v skupne delovne kolektive, ki dajo vse za svojo in skupno korist. (Dolgotrajno odobravanje.)

Tovariši ljudski poslanci! Odršč bi bilo še nadalje dokazovati, da dobivajo naloge operativnega vodenja, da dobivajo problemi, ki jih rešujemo v tem razdobju planske organizacije našega gospodarstva, svoje trdne temelje šele s dnevnimi planskimi evidencami. Reorganizacija naših gospodarskih ustanov, zaradi katere naš državni aparat v skladu s značajem našega gospodarstva vedno bolj in bolj izgublja tradicionalne ostanke parazitizma na račun našega gospodarstva in vedno bolj dobiva značaj neposredne operativnega vodenja gospodarstva, dohva s borbo za izpolnitev plana še do slednje smer. Kakor zahtevamo maksimalno racionalnost v proizvodnem procesu, prav tako morajo naša gospodarska vodstva pri svojem lastnem delu dajati zgled maksimalne racionalnosti. Borbo proti birokraciji, borbo za evidenco in premišljeno organizacijo zaradi izpolnitve operativnih nalog je treba izvesti do konca. Bolj kakor kjerkoli, je prav tukaj plan zakon. Vsa naša gospodarska vodstva morajo razvijati svoje delo in no-

trajno organizacijo na tak način, da bi lahko čim operativneje in čim racionalneje izpolnila vse naloge, ki jih postavlja petletni plan. (Odobravanje.)

Dovolite, tovariši ljudski poslanci, na koncu še nekaj besed o organizaciji naše distribucije. Ker se je še vedno dogajalo, da je zastajalo blago zaradi birokratičnosti po raznih skladiščih ali ni bilo pravočasno porazdeljeno, smo se med zadnjimi sejo skupščine s predsedniki vlad ljudskih republik dogovorili, da bodo izdelali do 20. aprila za svoje republike shematične slike kroženja aktivov o porazdeljevanju blaga in kroženju blaga samega. To, kar smo dosegli dobili, je malo razveseljuje, slika stvarnega stanja naše distribucije. Res smo v naši distribuciji sicer ukinili profitarsko akumulacijo, ki je značilna za kapitalistični sistem, vendar še nismo odstranili iz nje birokracije, ki se je v škodo delovnega ljudstva in našega gospodarstva vgnedila prav v tem področju. Naša vlada je izdala odredbe, ki zagotavljajo na eni strani res plansko distribucijo na podlagi naših produkcijskih gospodarskih letnih planov, ki pa na drugi strani poenostavljajo izvajanje distribucijskega plana in preprečujejo birokratično zastajanje blaga. Izvajanje planske distribucije bo v bodoče predvsem temeljilo na tromesečnih pogodbah med zainteresirani. Na ta način bo dane dovolj možnosti iniciativ in dovolj pogojev za operativno borbo proti vsakemu birokratičnemu odnosu, za hitro in operativno odkrivanje vseh krivcev-birokratov. (Ploskanje.) Izvajanja teh odredb še nismo začeli, ker smo hoteli, da bi bil prej solidno izdelan generalni plan letne distribucije, tako, da ne bi našle napake, ki bi v praksi zavirale načelno pravilno postavljeno pot.

Ta plan bo te dni gotov in ena izmed naših osnovnih operativnih nalog v prihodnjih mesecih bo, da bomo novi iniciativni in stimulativni način distribucije, ki je res planski, ne pa birokratični, pravilno izvedli v življenju.

Borba za operativnost v naši distribuciji je izredno važen sestavni del izpolnjevanja našega velikega plana. Delovnemu ljudstvu, ki se zavzema za izpolnitev plana, moramo za vsako ceno zagotoviti, kar mu pripada in kar mu naša država lahko nudi. Birokracija, ki povzroča zastoj blaga, je objektivno naperjena ne samo proti najposrednejšim življenjskim interesom naših delovnih množic, ampak tudi proti samemu planu. (Močno in dolgotrajno ploskanje.)

Tovariši ljudski poslanci! Že od januarja delamo in gradimo po planu. Dejstvo, da ta skupščina danes uradno sprejema veliki petletni plan kot nov rezultat Titovega vodstva, bo navedlo z veseljem in ponosom vso našo domovino. Petletni plan odpira našim narodom perspektivo, kakršna v stari Jugoslaviji ni bila nikoli mogoča, ki pa je danes popolnoma realna. Danes naš delovni človek še jasneje vidi, zakaj se izplača delati, zakaj se izplača truditi, zakaj se izplača živeti. (Ploskanje.) V najširših delovnih množicah bo še bolj zrasla vera v svojo lastno silo, v nezlomljivo moč naše domovine. Plan in njegove postavke morajo preiti v zavest naših najširših ljudskih množic, v zavest vseh naših delovnih ljudi. Po drugi strani se moramo vsi zavdati, da moramo za uresničitev tega plana delati vsak dan, da je od našega vsakdanjega operativnega izpolnjevanja in preseganja plana odvisen njegov končni uspeh. (Dolgotrajno ploskanje.)

d) Za 2,5 krat v primeru z l. 1939. se bo dvignila proizvodnja kmetijskih strojev in orodij.

e) Razen povečanja proizvodnje različnih kemičnih predmetov prevzema Slovenija nase gradnjo novih tovarn za proizvodnjo kemičnih predmetov, ki se doslej v Jugoslaviji niso proizvajali.

f) Za več kot dvakrat se bo povečala proizvodnja gradbenega materiala. Uvaja se proizvodnja novega gradiva.

g) Skoraj za štirikrat se bo povečala proizvodnja in potrošnja električne energije. Razširjajo se premočgovniki v Trbovljah in Velenju. V načrtu je gradnja kombinata za predelovanje lignita kot goriva in za kemično industrijo. Prav tako je v načrtu rekonstrukcija vseh železnar.

Uresničenje tega bo zahtevalo mobilizacijo vseh proizvajalnih sil. Torej ni govora o kakršnem koli demotiviranju ali zaviranju razvoja industrije v Sloveniji. Prav razvoj industrije v ostalih republikah omogoča tudi razvoj industrije v Sloveniji. Na drugi strani olajšuje industrijska proizvodnja Slovenije industrijsko opremo v drugih republikah.

Značilna je nadalje pozornost, ki jo ta plan posveča gozdarstvu Slovenije za ohranitev naravnega bogastva in zaradi vsledenja obsega izkoriščanja gozdov za naravnim prirastkom. Tako se bo sečnja lesa zmanjšala za 20 %, ker bo les kot gorivo zamenjan s premogom in elektriko. Ogromno se bo hkrati povečala proizvodnja gotovih lesenih izdelkov, vezanih plošč pohištva itd. V poljedelstvu in vaški proizvodnji v splošnem je nameravano povečanje proizvodnje za 24 %, od tega se vrednost same poljedelske proizvodnje dviga za 52 %. Takšen dvig se nanasa pretežno na proumejitve poljedelstva k proizvodnji industrijskih rastlin, katere vrednost se bo povečala dvakratno. Uvaja se saditev sladkorne pese v višini 1350 vagonov. Proizvodnja oljaric se bo povečala za več kot petkrat, lana in konoplje za več kot trikrat, hmelja za dvakrat, krompirja za 70 %. Saditev zelenjave se bo povečala za 180 %.

Dvig proizvodnje v poljedelstvu bo dosežen z uvedbo intenzivnega obdelovanja, s povečanjem uporabe umetnih gnojil za osemkrat, štirikrat do šestkrat se bo povečala potrošnja sredstev za zaščito sadnega drevesja ter sredstev za uničevanje škodljivcev v kmetijstvu in sadjarstvu. V živinoreji se bo skrbelo na zboljšanje kakovosti, da bo mnogo več mleka, volne, kož itd.

Glejte, to je samo nekaj najbolj značilnih števil, ki bodo toliko kakor bat po glavi vse naše sovražnike in tiste, ki so pod vplivom sovražnikov prepričani s mislijo, da bi odstranitev neenakomernosti gospodarskega razvoja posameznih republik mogla biti v škodo Slovenije. Delovne množice Slovenije, delavci, kmetje in obrtniki so z velikim navdušenjem sprejeli petletni plan, ker jim jasno kaže svetle perspektive.

Smatram za potrebno še enkrat poudariti, kar je bilo že rečeno, namreč karakteristiko našega plana, da planiranje ni omejeno samo na državni sektor, da se ne nanasa samo na industrijo, ampak obsega in zagotavlja tudi privatno proizvodnjo, kmetstvo in obrtno, ker to proizvodnjo omogoča in podpira svobodni razvoj.

Značilno za naš planski sistem je, da določa pogoje in goji plansko razvijanje zadružnega in zasebnega poljedelstva in obrtništva ter odstranja stalno nevarnost in nesigurnost za siroke plasti malih proizvajalcev, nesigurnost, ki sta ji bila obrtniki in kmeti stalno izpostavljeni v kapitalističnem sistemu; odstranjenamreč nevarnost, da bi bili majhni proizvajalci uničeni s konkurenco in elementarnim čimteljem ponudbe in povpraševanja anarhičnega kapitalističnega gospodarstva. Naš planski sistem odstranjuje nesvarnost in nevarnost cenami industrijskih in poljedelskih proizvodov. Naše plansko gospodarjenje določa pogoje obstoja in razvoja kmetov in obrtnikov kot proizvajalcev. Značilno za naš plan je, da daje državni industrijski sektor proizvodnjo, ki predstavlja v absolutnem odnosu do vse gospodarske delavnosti manjši del, največji znesek akumulacije, hkrati pa ne zbuja možnosti zasebne obrtne in poljedelske proizvodnje.

Uvedba plana pomeni tudi za našega kmetu zavarovanje pred velikimi neugodnostmi tržišča, katerim je kmetstvo prebivalstvo podvrženo v kapitalističnem sistemu. Ni samo skupnost zainteresiranih na pospeševanju poljedelstva zaradi zagotovitve podlage za prehrano prebivalstva, na surovinski bazi naše industrije, ampak bo tudi kmet vprašan za svet, kako je treba pospeševati obdelovanje zemlje, da bi dala čim boljše pridelek, kaj je treba prvenstveno gojiti, kmet bo tudi vnaprej opozorjen, katera kultura je zanj glede na plodnost zemlje manj donosna in katera bolj, katero bo lažje vnovčiti, ker je plansko določena kot potrebna, in za katero obstoji tveganje, da jo bo težko prodal, ker je po planu odveč ali pa so proizvodni stroški zaradi zaostalega načina gospodarjenja previsoki, zaradi česar proizvodnja dotične kulture na določenem zemljišču ni donosna.

Zaradi plansko določenih stalnih cen bo kmet v teku let dobil zaupanje od trga, ker ne bo več odurovan, ki so v preteklosti odvzimali njegov kruh tako da bo prenehal s svojim avtarktičnim gospodarjenjem. Namesto, da bi sadil vsakega nekaj, kar potrebuje za svoje gospodinjstvo, bo prišel saditi tiste kulture, ki na njegovi zemlji bolje uspevajo in ki jih

more najboljše prodati, ostale potrebe za svojo prehrano pa bo kupoval po določenih cenah. Zaradi normiranja cen v splošnem bo lahko kmet vnaprej ocenil, kaj mu bo več donosalo. Normiranje cen, ki je bistveni sestavni del našega planskega gospodarjenja, ki se razteza tudi na kmetke proizvode, lahko danes nekoga še odvrača, zlasti zato, ker so še določeni pogoji za spekulacijo in ker je povpraševanje po kmetijskih proizvodih večje kakor ponudba. Vendar pa normiranje cen ni samo zato, da se odstrani spekulacija, da se zaščiti potrošnik. Normiranje cen, ki je bistveni pogoj planiranja v gospodarstvu, varuje kmetu prav tako pred nenadnim padcem ali skokom cen pred škramlji.

Čeprav je, tovariši, vse to tako, čeprav ta naš plan ustvarja takšno svetlo perspektivo, čeprav je sam najboljši odgovor in pojasnilo tistim, ki so zadnje tukaj nastopali, zahtevajo pojasnila za investicije, in od katerih je povsod najti nekoga, nam mora biti kljub temu jasno, da bodo iskali nova sredstva, da bi širili nezaupanje in malodušnost. Naš plan je tako velik, da bo zahteval mobilizacijo vseh sil naše države za njegovo uresničitev, prav to pa bodo izkoristili ne samo že znani, ampak tudi še skriti elementi, ki bodo skušali dokazati, da tega našega plana ni mogoče uresničiti. Vsakemu nasprotniku naše sedanje politične in gospodarske stvarnosti ne bo niti ta naš podvig, kar je naravno, po volji. Zanj bodo tudi številke tega našega plana pomembne! »Dichtung«.

To so tisti, ki ne žele gospodarskega razvoja naše države, ki nečije neodvisnosti naše države, katerim bi bilo ljube, da bi pri nas vladal »dolar«, da bi bila gospodarska bogastva naše države v rokah tujih izkoriščevalcev, da bi pri nas vladale kreature kakor Draža Mihajlovič, Maček ali Krek. Takšni ljudje bodo našli, kar je naravno, ugovore tudi proti temu našemu petletnemu planu. Zve naprej si lahko mislimo, kakšnih vseh argumentov se bodo posluževali. Zapeči bodo pesmi, da so naloge tega plana neizvedljive, da je to domišljija. Skušali bodo prestrašiti omahljivce, da bodo naloge, ki si jih postavljamo s tem planom, zahtevale takšno napenjanje sil, takšna odvečanja, ki bi izpraznila naše telesne moči, kritizirali bodo, zakaj tako naglo, če je mogoče tudi počasi in z manjšimi napori.

Skušali bodo trditi, kakor je Dragoljub Jovanović že poizkušal, da je prednost naše države v tem, ker je agrarna, pripovedovali bodo neumnosti, da bo razvoj naše industrije škodoval poljedelstvu, da bo naša industrija verjetno zabredla v slepo ulico, ker ne bo mogla konkurirati industriji kapitalističnih držav.

Toda vseeno je, kaj si izmišljujete, vse bo bedno proti temu, kar je v naši državi že uresničeno in kar bo uresničeno. Pri uresnitvi tega plana se bomo morali boriti z vsemi silami ne samo proti tistim in takim ljudem onstran naše fronte, ampak tudi proti omahljivcem, proti malodušnim, proti ozkostranim lokalnim patriotom, proti vsem, ki vnašajo s svojim ravnanjem anarhijo, ki ne razumejo osnovne družbene in gospodarske discipline, ki se ne zavajajo, da ne smemo spetoma vsega pojesti, če hočemo dvigniti proizvodne sile naše države, ako hočemo naše blaginje nasloniti na solidno temelje.

Borili se bomo morali tudi proti sovražnikom, ki si med nami sanjajo. Ta sovražniki je nedisciplin pri delu, pomanjkanje iznajdljivosti pri odstranjevanju prihodnih težav v izpolnjevanju dnevnih nalog plana. Zoper te imamo sedaj močnejše orožje.

Doslej smo se na naši gospodarski fronti borili brez jasno napisanega neposrednega akcijskega programa, nastalajci smo se v tej bitki na zaupanje delovnih množic, na njihovo prepričanje, da je to bitka za boljšo bodočnost vsakega posameznika in vse naše skupnosti. Odlej dobiva zaupanje množice konkretne oblike. Odlej bomo lahko vsakomur dokazali, kaj je letna, mesečna in dnevna naloga, ki se postavlja pred vsakega posameznika, kakšen bo sad naših dnevnih naporov in nalog in kam nas bo pripeljala izpolnitev plana ob koncu leta 1951.

Sedaj ni našim delovnim množicam jasno samo to, da pomeni uresničitev plana prav za prav odstranitev še zadnjih ostankov kapitalističnega sistema gospodarstva, da se s planom odstranjuje nevarnost krize, mobilizirajo vse sile za racionalno pospeševanje in dviganje proizvodnih sil kot pogoj dviga življenjskega in kulturnega standarda naših narodov, da s planom ostreje nastopamo proti vsakemu izkoriščanju človeka po človeku, da torej odločneje korakamo k socializaciji. In ne samo to, ta neposredni akcijski program bo naša sila tudi prevzgojila ljudi, olajšala uvedbo planske discipline v vsak sektor našega gospodarskega in družbenega delovanja, za vsakega posameznika, kajti v planski disciplini je pogoj za izpolnitev plana. To je zakon, ki bo dal konkretno vsebino vsakdanjemu življenju, delu in delavnosti vsakega izmed nas.

Sprejem in objava tega zakona, ki ilustrira naš petletni plan, bosta dala nov silen potek ustvarjalnim silam naše države. Ta zakon bo mnogo pomnil za afirmacijo nove Jugoslavije med svobodoljubnimi narodi na svetu, kar bo pomenilo podporo našim upravičenim zahtevam, podpri bo vztrajno borbo tistih naših ljudskih množic, ki jim sovražne sile odvračajo povratek v okvir naše svobodne skupnosti. (Navdušeno odobravanje.)

Govor ministra za delo dr. Vika Krstuloviča

Po govoru ministra Borisa Kidriča, ki je bil večkrat prekinjen z viharim odobravanjem, je izpregovoril minister za delo v zvezi z vladjo Vika Krstulovič, ki je v uvodnih besedah dejal:

Izpolnitev tega plana zahteva mobilizacijo vseh sil delovnega ljudstva mesta in vasi na frontah dela, v prvi vrsti pa delavskega razreda naše države, ki je vedno bil in ki je tudi danes v prvih vrstah fronte za svobodo in neodvisnost naše domovine, za boljše in srečnejše življenje vseh delovnih ljudi Titove Jugoslavije. Da bi ta plan postal stvarnost, da bi bil pravočasno in do konca izpolnjen — tako po svojem obsegu kakor po kakovosti, — je nujno potrebno, da se vsak delavski razred, da se vsak posameznik, voditelj, strokovnjak, tehnik, delavec, da se vsak sin in vsaka hči naše države vztrajno in pogumno zavzame pri delu, da razvija in utrjuje delovno disciplino, da čuti zave-

sten odnos do dela, da razvija in utrjuje plansko organizacijo na gospodarskem sektorju nase države. Vsi se morajo boriti in prizadevati za izvedbo tudi najmanjšega dela plana in razvijati tekmovalnost kot stalno delovno metodo. Vzponedno s tem se morata razvijati budnost in ostrabotba proti škodljivosti in vsem pojmom neurednosti do dela in ljudskega premoženja, proti birokraciji in zastarelim pojmovanjem, ki zavirajo naš nadaljnji razvoj.

Če govorimo o potrebi petletnega plana in o potrebi njegove izpolnitve, zlasti s strani delavskega razreda in delovne inteligence, ni dvoma, da bodo tudi doslej doseženi rezultati s sektorja zboljšanja materialnega položaja delavcev, nameščencev in uslužbencev močna vzpodbuda za njihove nadaljnje napore.

Govornik je nato v daljšem izjavljanju poudaril izpremenjeni družbeni položaj delavcev v novi državi in luči

novih, do temeljev izpremenjenih delovnih odnosov. V znamenja že doseženih izpremenj v družbeni stvarnosti je poudaril skrb za ureditev in zboljšanje mnogega položaja delavcev, nameščencev in uslužbencev, nadalje celo vrsto pomembnih pridobitev, kakor so letni plačni dopusti, zaščita žene in matere-delavke, zakonske odredbe o učencih v gospodarstvu, nova organizacija posredniške službe za delo, izgraditev in ureditev našega novega socialnega zavarovanja, kateremu je namenjeno v planu še posebno vidno mesto.

Pred zaključkom svojega govora je minister za delo naglasil predele vprašanja naših izselencev, kateremu bo treba v bodoče posvečati še večjo pozornost in to ne samo od strani državnih organov, marveč tudi od strani množičnih organizacij, v prvi vrsti sindikalnih. — zlasti takrat, kadar je govora o vrnitvi izselencev v domovino, o njihovi namestitvi in zaposlitvi doma.

Predsedniki vlad ljudskih republik o pomenu petletnega plana za posamezne ljudske republike

Na popoldanski skupni seji obeh domov Ljudske skupščine FLRJ je govoril predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko, ki je dejal:

Tovariši ljudski poslanci! Predlog zakona o petletnem planu, ki ga je zvezna vlada predložila skupščini, je usodna važnost za naše narode. Iz izvajanja maršala Tita si lahko vsak naš delovni človek ustvari jasno in razumljivo sliko o pomenu našega petletnega plana. Maršal Tito je opozoril na drastično razliko med staro in novo Jugoslavijo in na razliko med našim gospodarstvom in gospodarstvom kapitalističnih držav. Opozoril je na svetlo pot, po kateri nas vodijo, kot razliko od suženjstva, od skorajšnje gospodarske krize, ki grozi vsem narodom, ki se ječe v sistemu kapitalističnega izkoriščanja. Predsednik zvezne planske komisije Hebrang je analiziral plan in ga podprl z zelo pomembnimi številkami, ki osvetljujejo veliki perspektivo naših narodov. Tovariš Kidrič je opozoril na sredstva in metode, ki so brezpozoljno potrebne za ustvaritev tega našega velikega plana. Plan je tako pomemben in tako velik na svoji vsebini, da ga ni mogoče tako lahko s komentiranjem izbrati. Naši narodi, do meseca razpravljali o njem. O

njem je mogoče mnogo govoriti, vendar kaže sam po sebi jasno na pot v socialistično družbo. Poleg vsega tega smatram za potrebno poudariti posebej nekatere pomembnosti s stališča republik, zlasti Slovenije.

Značilno za vse zakone in sklepe, ki jih je sprejel ta predstavniški organ oblasti naših narodov je to, da so vedno v soglasju z dejstvi, da ustrezajo obstoječemu stanju. Ta naš plan ima kot najpomembnejši akt, ki ga sprejema Ljudska skupščina po naši ustavi, posebnosti, ki so po vsebini ozko povezane z ustavo. Ustavo smo sprejeli po že uresničnem novem družbeno-političnem stanju in v njej fiksirali to realno stvarnost. Tako naša ustava je bila mogoča, ker se je ljudstvo osvobodilo in vzelo oblast v svoje roke. Ustava je uzakonila vrede, ki jamči enakopravnost vsakemu narodu polne pravice delovnega človeka, s katerimi se zagotavlja takšna ekonomsko-politična in družbena ureditev v naši državi, ki ustrezajo vsem našim narodom in delovnim ljudem. Ta naš plan se tako, kakor je zasnovan, naslanja na realno podlago naših proizvodnih sil, upošteva vse posebnosti posameznih republik tako po njihovem naravnem bogastvu surovin, objektivnih možnostih zagotovitve teh surovin kakor tudi po tehnično proizvodnih možnostih. Hkrati temelji na velikem delovnem in ustvarjalnem poletu delovnih množic, ki je lahko samo v takšni svobodni skupnosti, kakršna je naša. S takšno mi osnovami ima naš plan pomembne posebnosti, ki so enake posebnostim naše ustave.

Ker je ustava zakonsko fiksirane uresničitve družbene ureditve, predstavlja naš petletni plan neposredni akcijski program ekonomskega razvoja naših svobodnih in enakopravnih narodov program, ki ga je mogoče uresničiti samo pri pogojih že doseženega stanja, fiksiranega v ustavi. Naš plan verno izraža glavne značilnosti ustave o narodni enakopravnosti, o zavarovanju razvoja vsakega naših narodov ter hkrati zavarovanja enotnosti naše mnogonarodne države. Ta naš plan najbolj posrečeno rešuje gospodarske probleme, gospodarsko podlago naše skupnosti narodov.

Priključimo sredstvo hkrati sovražnikov vseh vrst in barv je bilo podobenje šovinističnih in separatističnih

nih nastrojnih zaradi slabitve enotnosti naših narodov, kot poti za dosedanjih protijudskih ciljev. Upali so, da bodo naši v težavah obnove in gospodarskega razvoja naše države podlago za nadaljnje razpihovne nacionalne mrzinje. Ker niso mogli razumeti pomena resničnega ljudske oblasti, odstranitve izkoriščevalcev oblasti, odstranitve sistema izkoriščanja, so verjeli, kar je razumljivo, da v novi Jugoslaviji ne bo mogoče urediti gospodarskih problemov v splošno zadovoljstvo in pravično za vse naše narode. Njim se je zdelo nemogoče, da nekateri naših narodov ne bi padli pod gospodarsko odvisnost drugega naroda, kar je bilo v njihovih protijudskih režimih brezpozolno.

Naš plan neusmiljeno odkriva vso iluzornost teh pričakovanj.

V ilustracijo tega bom navedel nekoliko dejstev iz samega načrta projekta petletnega plana.

Ako je bilo kje, potem je bilo v Sloveniji določeno sumničje pri nekaterih, da bo šlo odstranjevanje neenakomernosti gospodarskega razvoja republik v škodo Slovenije, ker je v industrijskem pogledu relativno bolj razvita kakor druge republike, toda, kaj govorje dejstva tega plana, ki se že uresničujejo? Kako izgleda praktično odstranjevanje neenakomernosti gospodarskega razvoja?

1. Po planu sprejema Slovenija nase povečanje industrijske proizvodnje od 5 milijard v letu 1939 na 11 milijard v letu 1951.

Od tega se proizvodnja naših najvažnejših industrijskih panog zvišuje: a) kovinska trikrat, b) kemična dvakrat, c) industrija gradbenega materiala 2,5 krat in d) prehrabena petkrat.

2. V tem okviru igra važno vlogo za uresničevanje plana v vseh Jugoslaviji proizvodnja.

a) Od 4000 ton turbin skupne proizvodnje prevzema Slovenija nase 2500 ton, dočim je leta 1939, izdelala 250 ton. Ta proizvodnja pomeni podlago za elektrifikacijo vseh držav.

b) V Sloveniji se na novo organizira proizvodnja gradbenih strojev v vrednosti 2790 ton proti 7600 v vseh državah.

c) V Sloveniji bo nova in za vso državo edina proizvodnja koles in pisalnih strojev.

Za razvoj vsakega naroda in za zavarovanje vse Jugoslavije

Govor predsednika vlade LR Hrvatske dr. Vladimira Bakarića

Predlog zakona o petletnem planu razvoja narodnega gospodarstva FLR Jugoslavije v letih 1947—1951

DRUGO POGlavJE

Plan razvoja proizvodnih sil

(Nadaljevanje)

Clen 9.

Elektrifikacija

Nato je dal predsednik besedo predsedniku vlade LR Hrvatske dr. Vladimiru Bakariću, ki je v imenu ljudstva Ljudske republike Hrvatske pozdravil plan.

»Lahko zatrdim, da se bomo potrudili z vsemi silami za uresničitev tega plana. Za to govorim v prvi vrsti velikanski polet delovnih množic na Hrvatskem, ki s svojimi obvezami izpolnjujejo svoje naloge, za to govorim polet pri kmetijskih množicah, ki izpolnjujejo vse svoje dolžnosti dolžnosti, ki so svoje težke naloge izpolnile gotovo stodoletno z smisla načrta, ki smo jim ga dali.

Ta bi se morali meriti malo posebej zaustaviti. Posebna zato, ker si je del naših ljudskih soraznikov prilaščil patent, da govori v zasluho kmetijskih koristi, da se s tem planom ne bodo zavarovale kmetijske koristi in da mi nismo upoštevali kmetov. Mislim, da je dal marks Tito v svojem eksponatu na to odločen odgovor in da temu odgovoru ni treba ničesar dodati.

Anketa na vasi je pokazala precej velike uspehe kar se tiče zagotovitve materialnega izboljšanja za naše kmete. Pokazala je, da je kmetijski inventar med vojno hudo trpel, toda, da pa je bil leta 1945-1946 bistveno popravljen. Ta inventar je v mnogih delih države dosegel predvojno raven, v nekaterih krajih pa se bistveno popravil. Kmet je imel v tem času možnost popraviti svoje gospodarstvo s svojimi lastnimi sredstvi, ljudska oblast pa je v tem času vplivala pozitivno na razvoj naših kmetov.

V velikem delu države se je celotna gospodarska slika vasi spremenila. Del drobnih, prilikovnih posestev de 2 ha, je izginil. Število majhnih se je pa znatno zmanjšalo. To velja zlasti za rajone, kjer je izkoriščanje zemlje veliko, n. pr. v Slavoniji. Delovne zadruge, katerim — priznati moram — ljudske oblasti niso posvečale tako rekoč nikakršne pozornosti, so se dobro izkazale in jim je treba posvetiti več pozornosti. Z mehanizacijo obdelovanja po planu bomo dosegli mnogo večje skupno obdelovalne zemljišče, kar prakticirajo pri nas delovne zadruge.

V Zagrebu in delu Hrvatske smo doživeli, da se ob obrtniki nekoliko odtegnili od tistega splošnega sodelovanja pri izpolnjevanju nalog, kakor

Govor predsednika vlade LR Srbije dr. Blagoja Neškovića

Predsednik vlade LR Srbije dr. Blagoje Nešković je izjavil:

Tovariši in tovarišice ljudski poslane!

Brez dvoma spada to zasedanje med najpomembnejša zasedanja tega visokega ljudskega predstavniškega telesa. Na tem zasedanju se ustvarja granitni temelji za gospodarsko preobrazbo naše države, ki bo zagotovila visoko materialno in kulturno raven našim narodom in srečno življenje našim državljanom, ki ga more zagotoviti samo socialistična država.

Predlagani zakon o petletki ne upošteva samo potreb naše države, ampak tudi naše možnosti; spravlja v sklad razvoj posameznih gospodarskih panog, kakor tudi razvoj kulture, prosvete in ostalih vej družbene delavnosti; zagotavlja enakomeren razvoj posameznih ljudskih republik; upošteva gospodarsko krepitve vseh slojev delavnega ljudstva naše države itd.

V ljudski republikah Srbiji smo v glavnem prešli na družbeni način gospodarjenja. To naravno ne pomeni, da smo lahko zadovoljni z izpolnitvijo proizvodnih nalog v naših tovarnah, rudnikih in delavnicah, ne pomeni, da smo lahko zadovoljni z doseganjem borbo za znižanje proizvodnih stroškov, z uvedbo norm, z borbo za surovine in njihovo štednjo, s finančnim poslovanjem v našem republikem in krajevnem gospodarstvu, s stanjem trgovine, z našo dnevno evidenco v proizvodnji, z gradbeno delavnostjo, s planskim delom v kmetijstvu itd. To pomeni, da smo v glavnem pričeli plansko in sistematično borbo za družbeno gospodarjenje, toda moramo še mnogo graditi, da bi bili bolj zadovoljni.

Glede tistega dela predloga zakona o petletki, ki se tiče ljudske republike Srbije lahko rečem, da je prav tako veličasten kakor vsi ostali plani. Dovolj je, če primerjamo primitivni način dela v rudnikih, tovarnah, stavbinstvu in v poljedelstvu na ozemlju ljudske republike Srbije s tistim, kar je predvideno v petletki in jasna bo veličina sprememb, ki se bodo izvršile v bodočih petih letih.

Za ljudsko republiko Srbijo določa plan, da se bo proizvodnja električne energije povečala za 3,8-krat v primeru z letom 1939. Kaj pomeni to? To pomeni, da bodo vsa stara in nova industrijska podjetja in vsi rudniki imeli električni pogon, to pomeni, da bo ustvarjeno goste električno omrežje v vsej republiki, ki bo omogočilo, da se nadaljuje v širokem obsegu elektrifikacija vasi in promet.

Ali pa, pogledimo proizvodnjo litoželeznih izdelkov. Plan določa 4,7-

je bile to prej. To ni bilo sterjono na politični podlagi, ampak na gospodarski. Ker smo se lotili teh problemov z napačne strani, nismo zagotovili zadosti surovin obrtnikom, pritisnili smo delovne obrtnike z davčnim vijakom, vendar smo to pozneje popravili in že dosegli pozitivne rezultate. Pomankljivosti homo popolnoma odstranili in bodo obrtniki svoje naloge po planu v polni meri izpolnili.

Enotnost ljudstva, združeneza v Ljudski fronti, se je okrepila. Ljudstvu sovrzani elementi, ki skušajo ovirati izgradnjo naše FLR, ne morejo spraviti v nevarnost zvezde delavcev in kmetov, niti ne morejo ogroziti utrditve Ljudske fronte. Tako niso mogli sovražni ostanki makrokovce najti druge oblike dela kakor te, da širijo različne vesti, da se pripravljajo sporazum med zvezno vlado poimenoma med maršalom Titom in Mačkovimi ljudmi v državi in inozemstvu, da sem bil jaz osebo odgnan v internacijo, da sem bil porok, da lahko Krnjević svobodno pride v državo itd. To vse so neumnosti, ki jih širijo določeni deklarirani elementi, ustaški ostanki po Zagrebu. Govore, da je Maček predstavnik demokratičnih srednjih razredov, zabrisati se hoče njegov vloga, ki je bil odigral kot predstavnik hrvatskega finančnega kapitala, ko je skušal popeljati te ljudske množice po svoji poti. Med njim in nami, ljudsko oblastjo, ni mogoč noben sporazum, (Dolgotrajno ploskanje.)

Preostali ustaški elementi v Zagrebu so se ozko povezali z nekaterimi deli katoliške cerkve in poskušajo izvajati različne teroristične akcije. Pri teh poizkuhih sodelujejo samo tisti elementi, ki so služili gestapu in obiskovali njihove diversijske tečaje. V akciji proti našemu planu za enotnost naših narodov ne morejo doseči nikakršnega uspeha. Vsa njihova akcija nima nikakršne politične smeri, živi kot refleks poizkusa na obvladovanje reakcije pri nas, ki ima svoje središče v inozemstvu.

Zato mislim, da moramo popolnoma svobodno reči, da bomo storili vse, da se ta plan pod vodstvom maršala Tita in zvezne vlade uresniči v dobro naših ljudskih republik, v dobro FLR in da ga bomo tudi uresničili. (Navedeno ploskanje in dolgotrajno odobravanje.)

kratno povečanje v primeru s letom 1946. Kaj to pomeni? To pomeni, da bomo preskrbeli naše tovarne s surovinami za izdelovanje potrebnih gospodarskih strojev in orodja in da bomo zagotovili povečanje proizvodnje strojev in orodja (predvsem za kmete in obrtnike) na 7380 ton; to pomeni ogromno pomoč, pomeni, da se bo v glavnem modernizirala proizvodnja na teh področjih.

Ali pogledimo slabo stanje cest, ki so najbolj zaostale v Evropi in ki so takšne, kakršne so bile v času Turkov. Da bi začeli moderniziranje cest, je treba mehanizirati našo gradbeno stroko. S 700 tonami gradbenih strojev, kar predvideva plan ob koncu leta 1951, pri čemer zavzemajo pomembno število ravno stroji za gradnjo modernih cest, bomo v glavnem rešili vprašanje mehanizacije gradbene stroje, na kar bomo lahko pričeli v širokem obsegu z modernizacijo cest v Srbiji.

Povečanje obdelovalnih površin v splošnem in po kulturah, povečanje pridelka raznih kultur, povečanje števila sadnih dreves, živine, konj itd. je brez dvoma v zvezi s povečanjem električne energije, s povečanjem proizvodnje litoželeznih izdelkov, proizvodnje raznih strojev in orodja.

Z drugimi besedami, uresničitev vsega plana bo preobrazilo tudi Ljudsko republiko Srbijo iz gospodarsko-industrijsko zaostale v gospodarsko-industrijsko napredno republiko v primeru z industrijskimi državami Evrope.

Naj živi vodja naših narodov, organizator vseh naših stvari, iniciator petletnega plana tovariš Tito! (Navdušeno vzklikanje »Živec in dolgotrajno ploskanje.)

Naj živi FLR! (Vzklici »Živec in navdušeno ploskanje.)

Po končanem govoru Miha Marinka je povzel besedo predsednik vlade Ljudske republike Bosne in Hercegovine Rodoljub Čolaković, ki je prikal velike koristi Bosne in Hercegovine v zvezi z gradnjo industrijskih podjetij, električnih central in novih železnic. Milijarde bodo izdane za gradnje šol, stanovanj in bolnišnic.

Predsednik vlade LR Makedonije Lazar Kolisevski je v svojem govoru poudaril, da bo izvedba petletnega plana spremenila iz temeljev lik LR Makedonije, ki bo v znatni meri dohitela naše naprednejše republike. Izvedena bo preusmeritev kmetijstva k industrijskim rastlinam, kar bo znatno povečalo dohodek kmeta.

Po govoru Lazara Kolisevskega je povzel besedo še predsednik vlade LR Črne gore Niko Pavlić, ki je prav tako poudaril velike pridobitve, ki jih bo deležno gospodarstvo Črne gore v izvedbi petletnega plana.

DRUGO POGlavJE

Plan razvoja proizvodnih sil

(Nadaljevanje)

Clen 9.

Elektrifikacija

1. Povečati proizvodnjo električne energije na 4,35 milijarde kWh v letu 1951, t. j. za okrog štirikrat v primeru z letom 1939. Na ta način povečati proizvodnjo električne energije na prebivalca od 69 kWh v letu 1939 na 272 kWh v letu 1951.

2. Zgraditi nove elektrarne s skupno zmogljivostjo 1,55 milijona kW. Povečati proizvodnjo cenene električne energije z zgraditvijo hidrocentral in izkoriščanjem najnovjših pridobitev sodobne tehnike. Začeti graditi določeno število hidroelektričnih naprav, ki bodo začele obratovati po letu 1951.

3. Kalorične centrale s kondenzacijo graditi kot dopolnilne naprave, predvsem za uporabo premožgovnih odpadkov in premoga, ki ni primeren za daljši prevoz. Pri tem izkoristiti pepel kot gradbeni material. Uvesti izkoriščanje odpadne toplote in olinov pri metalurških in velikih industrijskih napravah.

Uvesti pri potrošnikih, ki potrebujejo velike količine toplote za proizvodne procese, kombinirano izkoriščanje goriva, s postavitvijo toplotnih central.

4. Pri razdelitvi električne energije uvesti dispečersko službo za čim boljše razdelitev obremenitve, za boljše izkoriščanje naprav in za načrtno porabo presežkov električne energije.

Proučiti in uporabljati najnovejših naprav pri uresničevanju elektrifikacije in uvesti tipizacijo strojev, materiala za delovanje in razklopni naprav.

Clen 10.

Industrija

1. Med petletnim planom za izpolnitev zastavljenih osnovnih nalog povečati industrijski potencial z graditvijo novih tovarn in s tehnično rekonstrukcijo ter modernizacijo obstoječih tovarn. Doseči leta 1951. obseg proizvodnje celotne industrije v vrednosti 126 milijard din po povprečnih cenah lanih stroškov iz leta 1947, in investirati 115,7 milijard din.

Izboljšati delo v obstoječih obratih, mehanizirati delovne procese, doseči koncentracijo manjših obratov, specializacijo tovarn, uvesti nove delovne metode, moderno tehniko in sodobne tehnološke postopke.

Povečati zmogljivost obstoječih naprav z rekonstrukcijami in razširitvami, izpolniti vrzel v tovarnah z novimi stroji in v gospodarstvu z zgraditvijo novih obratov.

2. Uvesti proizvodnjo cele vrste proizvodov, ki jih doslej nismo proizvajali, med njimi: kamionov, traktorjev, težkih lokomotiv, težkih gradbenih strojev, dizelov, vodnih turbin, velikih parnih kotlov, težkih in srednjih orodnih strojev, težkih in srednjih električnih strojev in transformatorjev, koles, pisalnih strojev, kmetijskih strojev večjih tipov, električnih kablov, koksa, cevi brez šivov, zložljivih hiš, radijskih sprejemnikov, plastičnih mas, umetnega kavčuka, umetnih vlaken, novih dušilnih gnojil itd.

3. Odpraviti neukladnost med posameznimi vrstami industrije in v ta namen zlasti razviti proizvodna sredstva za proizvodnjo, med temi zlasti kovinarsko in kemično industrijo ter elektroindustrijo. Zagotoviti leta 1951. proizvodna sredstva za proizvodnjo v višini 57 % celotne proizvodnje, omogočiti nadaljnjo graditev industrije, zagotoviti razširitev energetske baze in elektrifikacije, oskrbo železniški in cestni promet z vozniškim parkom. Omogočiti intenzifikacijo kmetijstva s preskrbo večjih količin umetnih gnojil, kmetijskih strojev in naprav in ustvariti pogoje za dvig življenjskega standarda ljudstva.

Z obvladovanjem novih tehnoloških procesov preusmeriti proizvodnjo predvsem na uporabo surovin, ki jih je dovolj v državi. Upoštevati zlasti kompleksno izkoriščanje surovin, energije in odpadkov z ustvarjanjem ekonomičnih kombinatov.

4. Postopno odpravljati nesorazmerje v proizvodnih panogah s pravilno razmestitvijo novih tovarn med petletnim planom. Pri tem voditi računa o obstoječi surovinski in energetski bazi, o posebnostih in socialni strukturi posameznih ljudskih republik in o vsedržavnih okolnostih razmestitve.

5. Posvetiti posebno pozornost organizaciji delovnih mest, določanju norm, uvajanju moderne serijske fabrikacije, racionalizaciji notranjega tovarniškega transporta, izboljšanju kakovosti proizvodnje, zmanjšanju škarta in znižanju proizvodnih stroškov.

Med petletnim planom povečati produktivnost v industriji za 65 %.

Izboljšati delovne pogoje in povečati delovno higieno v tovarnah ter storiti pomembne napore za izboljšanje kvalifikacije in splošnega dviga zaposlenosti.

6. Postaviti znanost v službo gospodarske zgraditve države in v ta namen razširiti omrežje institutov in znanstvenih ustanov, njihovo delo na okrepiti in povežati s konkretnimi potrebami za izpolnitev petletnega plana.

Plan gospodarstva z gorivom.

7. Zmanjšati porabo goriva z večjo uporabo električne energije in zniževanjem norm porabe goriva.

8. Zagotoviti uporabo drobnih vrst premoga. Rekonstruirati kurjača za uporabo drobnega premoga, pri graditvi novih industrijskih kurjačev pa upoštevati predvsem uporabo drobnega premoga in premogovega prahu. Del drobnega premoga briketirati.

9. V bazenih lignita postaviti kombinat za kompleksno predelavo lignita kot goriva, da dobimo požlahtnjeno

gorivo, polkoks, briquete, metalurški koks, bencol in homolog, sintetična goriva in maziva in za predelavo lignita kot surovine v fenol in druge izhodne surovine za kemično industrijo.

10. Usmeriti proizvodnjo in potrošnjo naravnega in sintetičnega goriva za uvajanje visokootlanskih bencinov in dieselskega goriva.

11. Nadomestiti les kot gorivo v industriji in kot kurivo v gospodinjstvu v največji meri z uporabo premoga primerne kakovosti. Za pogon motorjev v gozdovih kot vlačilec uporabiti preložno plinske generatorje za uporabo gozdnih odpadkov. Odpadke lesne industrije uporabljati za izdelovanje stavbnega gradiva in za kemične namene.

12. Proučiti in obdelati najnovejših tehnike postopke za požlahtnjevanje lignita, zlasti za pripravo primerne goriva za plavže, prilagoditi plavže za nove vrste goriva, uvesti v večji meri porabo plina v industriji in mestih. Izdelati tipične energetske načrte za posamezne vrste potrošnikov ter pri tem upoštevati našo specifično energetsko osnovo. Tipizirati kurjača in peči za široko uporabo v industriji in gospodinjstvu, kotelne naprave in material za toplotne naprave.

Premog in predelava premoga.

13. Zagotoviti kritje potreb industrije, prometa, pomorstva, elektrogospodarstva in potrošnje širokih ljudskih plasti s premogom in v ta namen razviti proizvodnjo premoga tako, da bo leta 1951. znašala 16,5 milijona ton. Povečati zmogljivost ob koncu l. 1951. na 18,5 milijona ton premoga.

Med razvijanjem proizvodnje se nasloniti predvsem na največje baze, in sicer: za Črni premog: Rača, timokski bazen, ibarski premogovniki; za riavi premog: Banovići, srednjobosanski, mostarski, livanjski, trboveljski, senjski in aleksiški bazen; za lignit: na bazene Kreka, Velenje, Kostolac, Kolubara in Kosovo.

14. Uporabiti nove metode odkopavanja in melanzirani delovna torišča in transport. Delati na dnevnem kopu v banoviskem, kosovskem, kolubarskem in kostolaskem bazenu.

15. Izboljšati premog s požlahtnjevanjem in v ta namen postaviti potrebne naprave za požlahtnjevanje premoga. Na ta način zmanjšati odstotek pepela od 27 na 18 % pri črnem premogu, od 15 na 13 % pri riavem premogu in od 18 na 12 % pri lignitu.

Uvesti izkoriščanje ostankov goriva za proizvodnjo stavbnega gradiva. Lotiti se proizvodnje polkoka iz lignita in izkoristiti stranske proizvode, to je pline, toluole, bencole in fenole kot bazo za kemično industrijo.

Za to fabrikacijo se nasloniti na domače vrste premoga.

16. Za izpolnitev zastavljenih nalog opraviti obsežna raziskovalna dela in pri tem posvetiti veliko pozornost raziskovalnemu delu pri črnem premogu.

Nafta.

17. Povečati proizvodnjo nafte, tako da bo proizvodnja leta 1951. znašala 430.000 ton, zmogljivost pa ob koncu leta 1951. dosegla 500.000 ton surove nafte.

18. Za predelavo goraje količine nafte postaviti novo rafinerijo z napravami za krekovanje, tako da bo zmogljivost v začetku leta 1950. dosegla že 300.000 ton surove nafte.

Leta 1951. začeti graditev druge rafinerije.

19. Za izpolnitev zastavljenih nalog opraviti obsežna eksploatacijska in raziskovalna vtrtja v že znanih revirjih Gojla in Lendava ter geofizična raziskavanja in poizkusna vtrtja v revirjih, ki doslej še niso bili ugotovljeni.

20. Začeti izkoriščati oljne skriljavce in stalno povečavati proizvodnjo.

Železarstvo.

21. Razviti železarstvo, da bo ustrezalo potrebam industrializacije, tako kvantitativno kakor tudi kvalitativno. Uvesti nove proizvode, ki jih primanjkuje in nove tehnološke procese, ki bodo povečali delovni učinek, zmanjšali izgube in porabo materiala ter surovin.

22. Povečati proizvodnjo železne rude leta 1951. leta do 1,5 milijona ton. V ta namen urediti in mehanizirati rudnika v Ljubiji in Varesu.

Povečati proizvodnjo manganske rude leta 1951. na 46.000 ton, da bo zmogljivost ob koncu leta 1951. znašala 70.000 ton. V ta namen voditi sistematična raziskovalna dela o manganski rudi, zlasti v Makedoniji.

23. Povečati proizvodnjo surovega železa do leta 1951. na 550.000 ton, surovega jekla na 760.000 ton, tako da bo zmogljivost ob koncu leta 1951. dosegla 780.000 ton surovega železa in milijon ton surovega jekla.

Rekonstruirati in mehanizirati te obstoječe železarne ter odpraviti pri tem neukladnost med posameznimi obrati in zgraditi novo železarno v dolini Bosne. Zagotoviti potrebno povečanje proizvodnje litega jekla v železnari Guštanj in uvesti to proizvodnjo v drugi podjetji.

24. Uvesti proizvodnjo kvalitetnega jekla, patentirane žice, cevi brez šivov, bandaž in velikih kovanih predmetov. Zmanjšati potrošnjo koka na 1 tona surovega železa in del novega surovega železa proizvajati v elektropečeh.

25. Povečati proizvodnjo fero-legur na 17.000 ton in zmogljivost te proizvodnje na 25.000 ton.

Da bi se to doseglo, zgraditi novo tovarno fero-legur v bližini ležišč kromove, manganske in molibdenske rude.

Metalurgija barvnih kovin.

26. Zagotoviti proizvodnjo barvnih kovin za potrebe industrije, prometa, elektrogospodarstva in zunanje trgovine. Povečati v drugi polovici leta 1948. v Boru proizvodnjo bakra na 40.000 ton.

Povečati proizvodnjo svinca v drugi polovici leta 1948. v Trepiču na 65.000 ton z razširitvijo topilnice.

Povečati proizvodnjo cinka na letno 20.000 ton. Zgraditi novo cinkarno na bazi elektrolize.

Povečati zmogljivost in obnoviti obstoječe rudnike v Trepiču, Mežici, Zletovem, Kopaoniku, Ajvaliji in Leci.

27. Povečati proizvodnjo glinice na 56.000 ton leta 1951. Dopolniti tovarno glinice v Strnišću in razširiti tovarno glinice v Lozovcu, da bo v skladu z zmogljivostjo elektrolize.

Povečati proizvodnjo aluminija na 13.000 ton letno z dogotovitvijo sekcije elektrolize v Strnišću.

Začeti graditi aluminijско industrijo na mostarskem potročju. V proizvodnji aluminija se nasloniti na ležišča boksita v Bosanski Krupi, Mostaru, Drnišu in Istri. Preiskati boksitna ležišča Črne gore, predvsem ležišča beglega boksita.

28. Povečati proizvodnjo valjanih in tlačnih proizvodov metalurgije barvnih kovin leta 1951. na 26.000 ton. V ta namen zgraditi dve valjarni za barvne kovine, med njimi eno za aluminij.

29. Mehanizirati rudnike in druge obrate, izboljšati tehnološke procese v izparilnicah, flotacijah in topilnicah ter zmanjšati v njih izgube. Rešiti vprašanje izkoriščanja žvepelnih plinov v Boru. Izvesti obsežna raziskovalna dela, da bi odprli nove rudnike barvnih kovin, zlasti bakrene in antimo-rne rude.

Nekovinske rudnine

30. Leta 1951. proizvesti 156.000 ton ognjavnega materiala, med tem 50 tisoč ton črnega ognjavnega materiala.

Zgraditi nove tovarne ognjavnega materiala in rekonstruirati obstoječe tovarne. Obvladati tehnologijo črnega ognjavnega materiala in izboljšati ter ustaliti kvaliteto ognjavnega šamota.

Pri graditvi novih tovarn se nasloniti na domače surovine, zlasti na ognjavnarino gline arandeljovskega bazena, magnezite in kromite v Kosmetu in boksite Črne gore.

31. Da bi bile krite potrebe industrije, kmetijstva in prebivalstva, povečati proizvodnjo soli na 235.000 ton v letu 1951.

Kovinska industrija

32. V metalni industriji doseči množično proizvodnjo strojev in naprav, predvsem orodnih strojev. Omogočiti mehanizacijo kmetijstva s proizvodnjo kmetijskih strojev in orodja in zagotoviti oskrbo prometa s proizvodnjo lokomotiv in vagonov.

Uvesti v proizvodnjo sodobne konstrukcijske principe. Povečati uporabo aluminija kot surovine, uvesti največjo tipizacijo proizvodov in zagotoviti množično proizvodnjo na načelu zamenjave posameznih delov.

33. Leta 1951. doseči proizvodnjo 5100 ton orodnih strojev za obdelavo kovin. V ta namen zgraditi tovarno lažjih strojev v Zagrebu, tovarno srednjih strojev v Sarajevu in tovarno težjih strojev v Beogradu. Konstrukcije teh strojev izdelati na podlagi posameznih električnih pogonov in maksimalno avtomatizirano vodenja. Orodne

34. Za zagotovitev razvoja železnicega prometa ustvariti močno bazo proizvodnje železniških vozil. V letu 1951. zagotoviti potrebno rezervno zmogljivost proizvodnje 200 lokomotiv, za nadaljnji razvoj v drugem petletnem planu. Leta 1951. proizvesti 100 lokomotiv, 280 potniških in prtljajnih vagonov ter 5500 tovarnih vagonov z rezervno zmogljivostjo 7000 vagonov. Največji del proizvodnje tovarnih vagonov zagotoviti v tovarni Krajevo.

35. Uvesti proizvodnjo vodnih turbin. Leta 1951. proizvesti 400 tonhidravličnih strojev. Največji del te proizvodnje zagotoviti v novi tovarni v Ljubljani. Za elektrifikacijo in zagotovitev industrije na parni pogon zagotoviti proizvodnjo parnih kotlov ter doseči leta 1951. proizvodnjo 4800 kvadratnih metrov grelne površine.

36. Za omogočitev mehanizacije kmetijstva doseči leta 1951. proizvodnjo 51.000 ton kmetijskih strojev in orodja; med temi 68.000 plugov, kar pomeni v primeru z l. 1939. porast za 9,3-krat. Za zagotovitev potreb velikih melioracijskih del zagotoviti potrebno proizvodnjo črpalk in naprav za namakanje.

37. Za zagotovitev mehanizacije velikih gradbenih del uvesti proizvodnjo gradbenih strojev in leta 1951. doseči proizvodnjo 1500 traktorjev. Povečati proizvodnjo kamionov na 6000 leta 1951.

Uvesti proizvodnjo koles in doseči leta 1951. 50.000 koles. Uvesti nove konstrukcije s prehodom na tlačne sestavne dele.

Uvesti proizvodnjo pisalnih strojev ter doseči leta 1951. proizvodnjo 10.000 strojev.

Elektroindustrija

39. Med petletnim planom v tečajni večji meri zagotoviti materialno oskrbo elektrifikacije, oskrbo industrije, rudarstva in metalurgije z elektromotornim pogonom, zagotoviti gradbeno dela z instalacijskim materialom in oskrbo široke ljudske plasti z žarnicami, radijskimi sprejemniki, aparati za gospodinjstvo in z drugim elektrotehničnim materialom. Ustaločiti v ta namen novo proizvodnjo transformatorjev, svinčnih kablov, strojev za elektrarne, materiala za visoko napetost, radijskih aparatov in drugega elektrotehničnega materiala.

Povečati proizvodnjo strojev na električni pogon leta 1951. na 135.000 kw, kar pomeni povečanje v primeru z letom 1939. za 31-krat. Hkrati s proizvodnjo elektromotorjev uvesti proizvodnjo generatorjev, kakor tudi specialnih rudarskih elektrostrojev, za štetih proti eksplozivnim plinom. Ustaločiti proizvodnjo transformatorjev ter doseči proizvodnjo 360.000 kw leta 1951. (Nadaljevanje sledi.)

Svečane proslave 6. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte po vsej Sloveniji

V vseh večjih krajih Slovenije so bile na predvečer šeste obletnice OF svečane proslave, manifestacijska zborovanja in obhodi, ki se jim je udeležilo prebivalstvo v ogromnem številu. V Ljubljani je bila svečana proslava v opernem gledališču v prisotnosti članov vodstva OF in predstavnikov oblasti. Slavnostno besedo je izpregovoril minister

Podpis sporazuma o kulturnem sodelovanju med Češkoslovaško in FLR Jugoslavijo

Beograd, 27. apr. (Tanjug.) Državni sekretar ministristva za zunanje zadeve Češkoslovaške republike dr. Vladimir Klementis in predsednik komiteja za šole in znanost pri zvezni vladi FLRJ Boris Zihler sta danes podpisala konvencijo o kulturnem sodelovanju med FLRJ in Češkoslovaško republiko.

Slovesnemu podpisovanju konvencije, ki se je izvršilo danes ob 17. uri v ministristvu za zunanje zadeve, so prisostvovali pomočnik ministra za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, veleposlanik FLRJ v Pragi dr. Daško Černej, načelnik političnega oddelka pri ministristvu za zunanje zadeve Ivo Vojvoda, šef protokola ministristva za zunanje zadeve Pavle Beljanski in uradniki ministristva.

S strani češkoslovaškega veleposlanstva so bili navzoči veleposlanik dr. Josip Korbel, svetnik Arnos Kartiček, ataše veleposlanistva Marta Gottwaldova, kulturni ataše Jifi Meisner in tiskovni ataše Josef Marek. Ko je bila konvencija podpisana, je imel predsednik komiteja za šole in znanost FLRJ Boris Zihler naslednji govor:

»Gospod minister, gospodje in tovariši!

Podpisa konvencije o kulturnem sodelovanju med Češkoslovaško republiko in FLR Jugoslavijo ne moremo imenovati samo podaljšanje in okrepitev tradicionalnih kulturnih vezi med našimi bratskimi narodi, vezi, ki so bile vedno močnejše na vsaki prelomnici v razvoju njihove nacionalne kulture.

Poleg tega, pod katerimi danes naši narodi živijo in gradijo, so dali našim kulturnim vezem novo vsebino in razvile nove perspektive.

Zmagi v vojni je bila odstranjena iz našega sveta nevarnost, ki je bila ogrožala svobodni nacionalni razvoj narodov Češkoslovaške republike in Jugoslavije. Pangermanizem v svoji najnevarnejši, hitlerjevi obliki, je doživel poraz.

Naši narodi so bili v vojni rame ob rame in tako stopajo tudi danes v

Državni sekretar ministristva za zunanje zadeve ČSR dr. Vladimir Klementis

čas mirne izgradnje ter sodelujejo pri ustvarjanju materialnih osnov svojega blagostanja in resničnega napredka. Kulturno sodelovanje je neizogiben sestavni del političnega in ekonomskega sodelovanja, kulturno sodelovanje prinaša misel o potrebi bratstva globoko v ljudsko zavest. Izmenjava pridobitev naše znanosti in umetnosti bo samo okrepila spoznanje, ki smo ga pridobili v zgodovini in ki je bilo bolj kot kdaj koli dosega potrjeno v tej vojni; spoznanje naših narodov, da je pot njihove bodočnosti — pot skupnega utrjevanja in skupne obrambe njihovih političnih, socialnih in kulturnih pridobitev.

Osnovno jamstvo za popoln razvoj kulturnega sodelovanja med našimi narodi je prav dejstvo, da je postalo spoznanje o potrebi najtesnejših kulturnih vez med slovenskimi narodi bolj kot kdaj koli spoznanje najtesnejših ljudskih množic — kar je najvažnejše — da so postale te ljudske množice odločilni činitelji v življenju naših držav.

Zatem je spregovoril dr. Vladimir Klementis, ki je dejal:

»Gospod predsednik, dragi prijatelji!

Ko mi je pred enim letom pripadla čast, da sem kot novinar komentiral pogodbo o vzajemni pomoči in prijateljskem sodelovanju med Jugoslavijo in Češkoslovaško, sem napisal, da je to samo kodifikacija tega, kar je že davno med nami. Dejstvo je, da je bilo vse to, kar je bilo ustvarjeno, priročno v borbi.

Vi in mi ustvarjamo nov tip demokracije, ljudske demokracije, ki ni samo formalna.

V ekonomsko in socialno obnovo države spaja ustvarjanje nove ljudske kulture. Takoj po vojni se je začelo med nami najtesnejše sodelovanje na političnem in kulturnem področju. Ne samo, da so naši študentje in učenci prihajali k nam v velikem številu, ampak tudi mladi delavci v industriji, ki se izpopolnjujejo, da bi se s strokovnim znanjem vrnili v Jugoslavijo. Včeraj smo slišali v našem parlamentu laskave besede zahvale v tem smislu.

Mislil, da je ta kulturna konvencija, kakor tudi pred kratkim podpisana konvencija o ekonomskem sodelovanju, konvencija novega tipa v okviru širokega sodelovanja slovenskih narodov. Pogoji za tako sodelovanje so bili ustvarjeni med vojni. V bodočnosti se bo razvijalo kulturno sodelovanje v še širšem obsegu, kot je to bilo doslej.

Kot vi lahko dobite od nas, tako tudi mi lahko dobimo od vas to, česar nimamo. Med drugim tudi sveži duh, ki je v vsaki stvari in ki je posebej v našem velikem maršalu. V tem duhu podpisujemo to konvencijo.

Ob prihodu v Jugoslavijo je državni sekretar ministristva za zunanje zadeve dr. Vladimir Klementis dne 27. aprila položil venec na grob Neznanega junaka na Avali in obiskal predsednika prežidja dr. Ribarja. Maršal Tito mu je priredil isti dan slavnostno kosilo, zvečer pa je pomočnik ministristva za zunanje zadeve FLRJ dr. Aleš Bebler priredil na čast dr. Klementisa večerjo.

Fašistično izzivanje v Trstu

Z napadi na ljudske kulturne prireditve hočejo fašistični izzivalci ustvariti napetost ozračje in preprečiti dostojno proslavo 1. maja

Trst, 28. apr. Izzivalni napad fašističnih pobalnikov na slovensko gledališko predstavo v Trstu je izzval splošno ogorčenje vsega antifašističnega prebivalstva v Trstu in vsem tržaškem ozemlju.

Slovensko-hrvaška prosvetna zveza je izdala komuniké, v katerem z ogorčenim naznanjem vsemu demokracijemu prebivalstvu, vsem kulturnim in prosvetnim ustanovam v meji in izven meji Svobodnega tržaškega ozemlja, da je bil njen predsednik slovenski pisatelj, prosvetni delavec in član mednarodnega Penklubu zahrbno napaden od pobalniške šovinistične drhali na poti k predstavi Slovenskega narodnega gledališča in da je bil napaden tudi Zorko Jelenc, načelnik pododseka za likovno umetnost. Prosvetna zveza ugotavlja, da so skušale šovinistične fašistične skupine oskrati izrazito kulturno prireditev, kakršna je bila predstava Slovenskega narodnega gledališča. Prosvetna zveza poziva vsi demokratično javnost in vse kulturne ter prosvetne ustanove mesta in Svobodnega tržaškega ozemlja, naj izrazijo svojo obsodbo nad nezasišanim kulturnim škandalom.

Proglas Izvršnega odbora SIAU-a

Izvršni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije je ob napadu na Slovence, ki so se udeležili predstave Slovenskega narodnega gledališča v Trstu dne 25. aprila t. l., izdal tale proglas:

Na seji 25. aprila 1947 je Izvršni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije, ki je ugotovil izgrede, ki jih je skupina razgretih hujskavcev, opogumljena tudi zaradi pomena in neodločenega posega policije, izdala v petek zvečer pri predstavi Slovenskega narodnega gledališča, v dvorani »Nazionale«, ki so jo po neskončnih pogajanjih pristojne oblasti dovolile, obsodilo najodločnejše podobne in vsega obsojanja vredne napade na zakonite in najosnovnejše kulturne prireditve naroda, ki več kot 25 let ni imel možnosti, razvijati kakršno koli kulturno udejstvovanje. Zato ugotavlja Izvršni odbor, da takšno ravnanje nasprotuje najosnovnejšim načelom kulturnega sožitja in človeškega dostojanstva; ugotavlja dalje, da se na tak način znova podiga pojemajoča nacionalna sovraštvo in s tem razburja duhovi, da bi na predvečer 1. maja ustvarili napeto ozračje v gnusnem namenu, da bi motili močno in miroljubno manifestacijo ljudskih sil v njihovih težnjah po dosegu demokracije; razkriva vsem postanim mešancom podobna dejanja in zločinske namere ter podla tendencioznost poročanja nekaterih časopisov in poziva vse stranke, struje, politične skupine in posameznike, da jasno in nedvoumno zavzamejo stališče glede dejanj, ki onemogočajo mesto in ovirajo utrditve mirnega sožitja samobitnih narodnostnih skupin, kar onemogoča razvoj politike sporazumevanja tudi v mednarodnem svetu.

Na trgu Unita, kakor tudi na poti s trga je bilo ranjenih več tvarišev, nekaj pa so jih morali peljati v bolnišnico. Med izvajalci opazili znane fašiste iz fašističnega vrloga v ulici Cavana, kakor tudi odgovornega urednika lista »La voce libera« prof. Furlana.

Proglas Enotnih sindikatov v Trstu za 1. maj

Trst, 28. apr. Enotni sindikati v Trstu so izdali proglas delavcem. Trst, so izdali proglas delavcem, kmetom, uradnikom in izobražencem za 1. maj. V proglasu naglašajo med drugim:

Se enkrat bomo korakali po ulicah z našo slavno zastavo, da bi manifestirali svojo borbeno voljo za mirno življenje, za ustvarjalno delavnost, bratstvo med narodi in tlačenimi. Edina pot, ki lahko prepreči imperialističnim silam, da bi ponovno pahnilo človeštvo v prepad, je pot pravice in dela. Delavstvo! Strnjeno v našem zedinjenem sindikatu, tesno strnjeno okrog naše reče zastave, naprej v borbo proti kapitalističnemu izkoriščanju, naprej v borbo za utrditev demokracije pravice!

Nova fašistična izzivanja

V nedeljo se je pripetil nov kulturni škandal, kakršni so bili mogoči samo v dobi fašizma, ko so mladi tržaški fašisti hoteli preprečiti ljudsko kulturno prireditev. Ob 11. dopoldne je bil napovedan na trgu Unita koncert najboljših godbe na pihala »Rinaldic«. Še preden so godbeniki, ki so jih

Tržačani navdušeno pozdravljali, prikorakali na trg, se je tam zbrala skupnica fašističnih izzivalcev, ki so začeli žvižgati in razgrajati. Kljub temu, da je godba igrala skladbe znanih italijanskih skladateljev, fašisti niso nehali žvižgati in metati kamenje. Delavci so s pomočjo policije napravili kordon in izzivalce pogladi s trga. Ko pa so po končanem koncertu godbeniki odkorakali po korzu, so jih v bližini bara »Rex« ponovno dočakali fašistični pobelniki. Ta vandalizem je ogorčil vse navzoče Tržačane. Udeleženci, ki so korakali za godbo, so hoteli dati fašistom dostojno kulturno prireditev. »La voce libera« je objavila vse, kar se je zgodilo na trgu Unita. Na trgu Unita, kakor tudi na poti s trga je bilo ranjenih več tvarišev, nekaj pa so jih morali peljati v bolnišnico. Med izvajalci opazili znane fašiste iz fašističnega vrloga v ulici Cavana, kakor tudi odgovornega urednika lista »La voce libera« prof. Furlana.

Trst, 28. apr. Enotni sindikati v Trstu so izdali proglas delavcem. Trst, so izdali proglas delavcem, kmetom, uradnikom in izobražencem za 1. maj. V proglasu naglašajo med drugim:

Se enkrat bomo korakali po ulicah z našo slavno zastavo, da bi manifestirali svojo borbeno voljo za mirno življenje, za ustvarjalno delavnost, bratstvo med narodi in tlačenimi. Edina pot, ki lahko prepreči imperialističnim silam, da bi ponovno pahnilo človeštvo v prepad, je pot pravice in dela. Delavstvo! Strnjeno v našem zedinjenem sindikatu, tesno strnjeno okrog naše reče zastave, naprej v borbo proti kapitalističnemu izkoriščanju, naprej v borbo za utrditev demokracije pravice!

Trst, 28. apr. Tržaški delavci so prejeli vabilo poljskih sindikatov, da bi se njihova delegacija udeležila prvomajske proslave v Varšavi. Enaka vabila so prejeli tudi iz Sofije, Bukarešte in Tirane.

Razseljence je treba osvoboditi terorja kvizlinških zločincev

Na konferenci tiska je pomočnik zunanjega ministra dr. Aleš Bebler razkril zločinske spletke proti povratku razseljencev in nedopustno rovarjenje vojnih zločincev ob zaščiti okupacijskih oblasti

Beograd, 28. apr. V petek je bila, kakor smo že poročali, v zunanjem ministristvu konferenca domačega in tujega tiska, na kateri je pomočnik zunanjega ministra dr. Aleš Bebler pojasnil stališče jugoslovanske vlade glede razseljenih oseb na poudaril, da bo vlada FLRJ prisiljena podvzeti odločne diplomatske korake, ako britanska in ameriška vlada ne bosta izpolnili svojih obveznosti o izročitvi vojnih zločincev. Ko je prebral pisemno izjavo, je pomočnik zunanjega ministra dr. Aleš Bebler odgovoril na vprašanja, ki so mu jih postavili v zvezi s problemom razseljenosti predstavnikov domačega in tujega tiska.

Ali pomeni oni del izjave, ki govori o tem, da bo storišla jugoslovanska vlada v primeru, če se položaj ne spremeni, diplomatske korake, to, da namerava spraviti jugoslovanska vlada do vprašanje pred organizacijo Združenih narodov?

V izjavi je rečeno, da bomo izdali odločne ukrepe. Stvar ni natančneje določena, ker lahko izbiramo med raznimi ukrepi. Tudi ukrepi v okviru OZN niso izključeni.

Ali lahko dobimo kake podatke, koliko je približno sodelavcev okupatorja na listah, ki jih zahteva jugoslovanska vlada?

Do sedaj smo zahtevali kakih 950 oseb kot najnevarnejših zločincev iz vrst kvizlingovcev. Od teh 950 je bilo določenih za izročitve kakih 200 oseb, dejansko pa je bilo izročenih 59 oseb.

Na vprašanje tujega novinarja, kaj je z drugimi osebami, je pomočnik ministra za zunanje zadeve Aleš Bebler odgovoril:

To se sprašujemo tudi mi. Ali nam lahko poveste nekaj v zvezi z delovanjem misije brigadirja Macleana v Italiji?

Prihod neke misije v Italijo in Macleana samega smo smatrali ne samo v naši državi, ampak tudi v svetovni javnosti kot ukrep, ki naj reši ta problem in ki naj vodi k boljšim odnosom med zavezniški. Neuradno nam je bilo rečeno, da bo prišel g. Maclean po preiskavi v Italijo v Jugoslavijo, kamor naj bi prišel s konkretnimi predlogi za našo vlado. Na koncu pa ni pomenilo nobene izjave tega problema, ampak njegovo nadaljnje odlaganje, in sicer na podlagi premešanja kvizlingovcev iz taborišč v Italijo v Nemčijo.

Kolikor smo obveščeni, ta misija — zasluje, ne izdaja pa nikakih ukrepov, kar pomeni, da izpušča misija tiste zločince, četudi gre za znane in velike zločince, potem ko jih je zaslišala, spet na svobodo. Tako se je zgodilo tudi z znanim in velikim vojnim zločincem Ratkom Parezaninom, ki ga je ta komisija zaslišala, nato pa spet spustila na svobodo.

Kakor je rečeno v izjavi, pomeni premešanje kvizlingovcev v Nemčijo nadaljnje odlaganje tega problema in zato lahko dvomimo, če je Macleanova misija sploh hotela rešiti ta problem, vsekakor pa za dejansko ni rešila.

Ali se to število 950 zahtevanih oseb nanaša samo na Italijo ali pa tudi na druge države? Ta številka se ne nanaša samo na Italijo, ampak tudi na kvizlingovce v drugih državah.

zapadnih okupacijskih conah Avstrije in zapadne Nemčije.

Koliko je sploh takih ljudi izven Jugoslavije?

Okupacijske oblasti in vlade, katerih čete so okupirale zapadno Nemčijo, pa tudi oblasti v Italiji nam niso nikoli dale spiskov in natančnih podatkov o osebah, ki bivajo na njihovem ozemlju.

Opozoril bi rad na to, da ne moremo sprejeti podatkov, ki so jih objavile razne mednarodne ustanove v zvezi z Jugoslavo in inozemstvu kot resnične, ker je med temi ljudmi, po priznanju samih teh ustanov, tudi precejšnje število pripadnikov nemške manjšine, tako imenovanih »Volksdeutsche«.

Ali so kake konkretni podatki o preseljevanju izdajalcev in sodelavcev okupatorjev iz Italije v Nemčijo?

Uradnih podatkov ni, želel pa bi opozoriti v tej zvezi na neko drugo dejstvo, ki je zanimivo. Od repatriirancev in oseb, pobeglih iz taborišč, smo zvedeli za podrobnosti o uboju taborišč Glunčica. Zvedeli pa smo tudi, da so bili v taboriščih v Italiji že vnaprejšnje obveščeni, da bodo preseljeni v Nemčijo. Še pred uradnim razglasom o bližnji selitvi je sklical vojni zločinec Damjanović, komendant taborišča v Eboliu, 5. aprila zbor vseh v taborišču nastanjenih oseb in jim izjavil, da je dobil iz Caserte obvestilo o bližnji selitvi taborišča Eboli in da mu je bilo pri tej priliki zagotovljeno, da njegove vojaške formacije ne bodo razpuščene niti razprepljene.

Kako ravnajo britanske okupacijske oblasti v zvezi z obveščevanjem ljudi v logorjih o razmerah v Jugoslaviji? Sami veste, da so okupacijske oblasti dolžne obveščevati na podlagi resolucije skupščine OZN ljudi v taboriščih o vsem, kar se dogaja v njihovi domovini. Toda ta sklep skupščine OZN se ne izvaja. S tem v zvezi imamo nekaj podatkov. Namestnik šefa oddelka glavnega štaba britanskih sil v Avstriji major Horasby je 27. marca t. l. prepovedal 3. štev. lista »V domovine«, ki ga izdaja glavni odbor jugoslovanskih repatriirancev, in ki ima namen pravilno obveščevati emigrante v taboriščih. Ta major je ultimativno zahteval, da mora cenzurirati ves tisk, ki prihaja v taborišča. Na podoben način so prej prepovedali predvajanje filmskega tednika »Proletarij« republike v Jugoslaviji ter tednik »Vojna« v Avstriji konec februarja t. l. podaljšanje atasnada do prihoda napovedane civilne misije, da ne bi zastalo delo v zvezi z repatriacijo, bi bila njihova zahteva izrečno odklonjena.

V čem je protidemokratsko in protijugoslovansko delovanje izdajalcev v taboriščih? O tem smo večkrat govorili pred raznimi forumi OZN. Tam smo pred vsem opozorili na tisk v taboriščih, ki vodi besno kampanjo proti današnjemu stanju v Jugoslaviji. V tem tisku

je govora o vojni z atomskim orožjem, ki bo uničilo današnji red v Jugoslaviji itd. Ta tisk pa tudi kleveta stanje v Jugoslaviji in to na najfantastičnejši način, ki si ga sploh lahko zamislimo. V zadnjem času se ne poslužujejo samo tiska, ampak tudi radijskih oddaj v jugoslovanskih jezikih.

S tem v zvezi bi omenil na koncu še eno dejstvo, ki ni propaganda, ki pa je na žalost nekaj še slabšega. V taboriščih organizirajo teroristične skupine, ki jih spravljajo potem preko meje v notranjost naše države, da bi izvajale to teroristično izzivanje in sabotaže. To je ena najtežjih okoliščin. Lahko rečemo, da predstavljajo take kvizlinške formacije, čeprav slabe po svoji številni moči, nekaj, kar je nevarno za mirne odnose med narodi. Pričakujemo zato, da bodo izdale zahtevne vlade in OZN, ki mora čuvati mir, odločne ukrepe, da to stanje preneha.

Kako je s preiskavo o uboju Vicka Glunčica in ali so znane kake podrobnosti? Ali te podrobnosti pojasnjujejo istovetnost oseb, o katerih so britanske oblasti zahtevale, da jih ne morejo najti?

Jugoslovanska vlada je dobila uradno poročilo od britanske vlade, da britanski oblastem ni uspelo najti ubijalec Vicka Glunčica. Kolikor nam je znano, je zaslišala angleška vojaška preiskovalna komisija v zvezi s preiskavo o uboju Glunčica samo tri kvizlinške oficirje, ki so bili navzoči pri uboju. Po izjavih repatriirancev, bivših četnikov, ki se vračajo iz Italije, pa so glavni ubijalci Vicka Glunčica Miloš Popović iz vasi Zalužnice, okraj Otočec, kmet, sedaj četniški poročnik, star 28 let; Maričič Ante z otoka Krka, bivši pristaniki delavec, sedaj četniški podnadrednik, star 26 let, in Uzelac Janko iz Vrhovila, okraj Otočec, kmet, sedaj četnik-vojač, star 24 let. Trije so iz drugega liškega polka, sedaj v delavski skupini Abano pri Padovi, ki je vodi četniški kapetan Peter Trpule. Trije so prvi vrli v poslopje, ko so opazili Glunčica in Engla.

Poleg teh treh so pri napadu sodelovali tudi Mladen Petrovič »Garazan«, kapetan Mantič in podporočnik Bora Marković iz tako imenovane »Sumadijske divizije«. V uboj je zapleten tudi podporočnik Kostomaj Stanko, četnik, Slovenec, ki je tolmáč pri angleški komandi v Poggio Reale. Ta je videl iz pisarne Glunčica in Engla, ko sta prišla v poslopje, nakar je obvestil druge četnike in jih nagovoril, naj ju napadejo.

Ali je jugoslovanska vlada sporočila angleškim oblastem podatke o osebah, ki so sodelovali pri ubojih, in kak odgovor je dobila? Nismo še sporočili podatkov diplomatskim predstavnikom ali pa direktno vladi Združenega kraljevstva.

Te podatke se nam dali repatriiranci, Smatramo pa te izjave za zelo verjetne in v bistvu resnične, vsled česar mislimo, da bo mogoče izvesti na podlagi teh podatkov pravilno preiskavo, pri kateri bi morali sodelovati tudi predstavniki Jugoslavije.

Ali smatra jugoslovanska vlada za jugoslovanske izdajalce tudi osebe, ki so nasprotniki današnjemu stanju?

Stališče naše vlade je bilo vedno v tem, da bi v kar največji meri pozabili na napake, storjene proti lastnemu ljudstvu od strani ljudi, ki so prišli pod vpliv ali pa pritisk okupatorja v naši državi. Vselej tega smo izdali pri nas dva zakona o amnestiji, ki sta tako široka, da zajemata večino ljudi, ki so v taboriščih. Vselej tega bi se ti ljudje lahko vrnili domov brez strahu, da bodo kaznovani.

Danes posebno vztrajamo pri svoji zahtevi, da bi nam izročili tistih 950 oseb, o katerih smo govorili, ker mislimo, da terorizira teh 950 oseb — na žalost ob podpori zavezniških okupacijskih oblasti — vse druge tisoče, ki jih hujskajo in jim rišejo stanje v domovini drugačno, kakor je v resnici. Pri tem se lažejo, da ni amnestije in da vsakega, ki se vrne, ustrelijo ali pa obesijo itd.

Zato ukrepi, ki jih zahtevamo za veliko večino oseb v taboriščih, niso kazenski ukrepi, ampak ukrepi, ki bi jih osvobodili terorja kvizlinških zločincev. To pa pomeni, da bi se ti ljudje lahko vrnili k svojim družinam in normalnemu življenju v svoji domovini.

To poudarjam zaradi tega, ker so razlagali predstavniki, ki so nasprotni našemu stališču ali pa glasovali proti našim predlogom pri razpravi v OZN, naše stališče kot nečloveško in kakor da bi želela naša vlada maščevanje. To je popolna potvorba našega stališča. Dejstvo, da se poslužujejo v teh taboriščih terorističnih ukrepov, zato, da bi zadržali ljudi, je najboljši dokaz za tako potvarjanje. Če bi ljudje v teh taboriščih ne izražali želje po vrnitvi v domovino, bi jih tudi ne bilo potrebno zapirati v posebne zapore, kar se dogaja zlasti s tistimi, ki so izražali željo po vrnitvi v domovino, niti bi ne bilo potrebno preprečevati branja našega tiska. Ljudi, ki poskušajo zbežati, da bi se rešili v Jugoslavijo, zapirajo in izrekajo nad njimi vse mogoče kazni. Vsega tega ne bi bilo treba, če stanje ne bi bilo tako, kakršno zatrujemo, da je. Vselej tega so ukrepi, ki jih zahtevamo, humani in pomenijo za veliko večino teh ljudi rešitev, poleg tega pa bi zmanjšali mednarodna trenja, ki so nastala vsled takega stanja.

Šest ustaških vojnih zločincev izročenih

Trst, 28. apr. Po dogovoru med Jugoslavijo in britanskimi oblastmi so včeraj zavezniške vojaške oblasti na bloku Morganove erte v Štorjah izročile jugoslovanskim oblastem šest vojnih zločincev, ki so jih pripeljale iz Italije. Že prej je bilo objavljeno, da bodo britanske oblasti izročile še več vojnih zločincev, in to ustaškega generala Ante Moškova, poveljnika ustaškega letalstva generala Krena, ing. Viktorja Tomića, Vladimirja Zidovca, poslanika NDH v Sofiji Vilma Peroša, Janka Turanskega-Vrčnca, Ivana Kuvaržića, Danila Ivanovića in Milivoja Magdića. Tik pred izročitvijo so britanske oblasti sporočile, da je vojni zločinec ing. Viktor Tomić umrl v Italiji, a da so vojnega zločince Kuvaržića zadržali po navodilih iz Washingtona, da bi se ugotovilo, ali je zločinec ali ne, v tre-

Razhod v Moskvi

Jugoslovanska delegacija pod vodstvom podpredsednika vlade Edvarda Kardelja je v petek odpotovala v domovino

Moskva, 28. apr. Svet znanjih ministrov, ki se je sestol 10. marca k svojemui zasedanju v Moskvi, je v petek 25. aprila končal svoje delo. Vse zunanje delegacije so se isti dan odpotovale iz Moskve domov.

Odhod jugoslovanske delegacije

Jugoslovanska delegacija pod vodstvom podpredsednika Zvezne vlade Edvarda Kardelja je odpotovala v petek zvečer z vlakom. Na kijeviski postaji so se od delegacije poslovili namestnik sovjetskega zunanjega ministra Višinski, načelnik oddelka protokola sovjetskega zunanjega ministristva Molokov, namestnik načelnika oddelka za balkanske države sovjetskega zunanjega ministristva Vlasov, člani jugoslovanskega veleposlanstva v veleposlanikom Popovičem na čelu ter šefi mnogih veleposlanstev in misij, akreditiranih v Moskvi. Železniška postaja je bila okrašena z jugoslovanskimi in sovjetskimi državnimi zastavami.

Izjava Bidaulta

Isti dan je odpotoval s svojim spremstvom tudi francoski zunanji minister Bidault. Pred odhodom je dal kratko

izjavo, v kateri je poudaril med drugim:

Storili smo vse, kar smo mogli, da bi dosegli o osnovnih vprašanjih miru v Evropi sporazum, ki bi zagotovil mir za neomejeno dobo. Naši napori še niso končani.

Bevin o doseženih uspehih

Britanski zunanji minister Bevin je v svoji izjavi pred odhodom iz Moskve poudaril, da misle ne sme biti razočaran zaradi tega, ker vseh problemov niso rešili naenkrat in v kratkem času. Potrebno je, da do prihodnjega sestanka skrbno proučimo medsebojna stališča, da bi lahko na prihodnjem sestanku sprejeli končne sklepe.

Marshallova izjava

Ameriški zunanji minister Marshall, ki je odpotoval z letalom, je pred svojim odhodom izrazil svoje obžalovanje, da na tem zasedanju Sveta zunanjih ministrov ni bil dosežen večji uspeh. Vendar pa je bilo storjenega več, kakor pa se je sprva pričakovalo. Dejal je tudi: »Naša država je mlada in zato nestrpna. Morda smo prav zaradi tega s preveliko nestrpnostjo prišli na tako odgovorno konferenco.«

Sekretar POOF za Slovensko Koroško

Karl Prušnik odveden v kaznilnico Karlau pri Gradcu

Celovec, 28. apr. Sekretarja Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, partizanskega borca od 1942. leta in organizatorja oboroženega odpora koroških Slovencev prot nacističnemu terorju Karla Prušnika, ki ga je angleško vojaško sodišče obsodilo na štiri mesece zapore zaradi nošenja jugoslovanske zastave, so odpeljali v kaznilnico Karlau pri Gradcu. Sani Anton Jerlich, ki je fašistični izzivalec in napadalec dopisnika TASS-a in ga je isto sodišče obsodilo tudi na štiri mesece zapore, pa je ostal v zaporih v Velikovu, ki jih lahko mirno zapuša in se pojavlja na ulici in po gostinlah.

Antifašistične organizacije na koroškem so takoj protestirale pri oblastvih proti takemu nezasišanemu postopanju z znanim antifašističnim borcem. Vsi protesti pa so bili doslej zaman.

Dunajska policija — nacistično oporišče

Dunaj, 28. apr. (Tass). V zvezi z begom bivšega hitlerjevskega podpredsednika dunajske občine Standartenführerja SS Franza Richterja je objavila nutku izročitve ostalih 6 zločincev je angleški kapetan izjavil, da je ustaški general Moškov zbezel in da so ga zadržali v Riminiju v Italiji. Preden so te zločince prepeljali do bloka, si je zločinec Magdić v Trstu skušal prerezati žile na rokah, a so mu britanski vojski privrčeli svornost.

Razprava proti vojnemu zločincu Schmidtu zopet odgodena

Dunaj, 25. aprila. Dopolnil Tanjuga poročila: Včeraj je bila razprava proti vojnemu zločincu in bivšemu avstrijskemu ministru za zunanje zadeve Gvidu Schmidtu odgodena za nedoločen čas z izgovorom, da je treba še enkrat zaslišati bivšega avstrijskega diktatorja Schuschniggja, ki živi sedaj v Italiji. Tako bo iz razprave proti Schmidtu nastala razprava brez konca. Večina dunajskih listov poudarja, da je sodišče s takšnim neutemeljenim zavlačenjem pokazalo, da hoče opravičevati zločince, namesto la bi ga obsodilo za njegovo zločin. Avstrijsko ljudstvo izgublja zaupanje v delo sodišča in v rezilite proti Schmidt.

Veliki delovni uspehi mladine na progi

Šamac—Sarajevo

Od Samca do Zenice in dalje do Sarajeva se je vzdolž reke Bosne razvila uporna bitka, ki jo vodijo mladi graditelji proge iz 138 brigad za izpolnitev največje delovne naloge letošnjega gospodarskega plana. Zemljska dela so že v znatnem obsegu napredovala, minirni produkti soak globlje v Vranduk, pri Lasvi, kjer je treba prebiti pot skozi skalnate soteske, se razširijo stene in povsod se kažejo obrisi vsekov in nasipov.

Stab mladinskih delovnih brigad je objavil prve rezultate dosedanjega dela. Brigade prve skupine prve izmene so v 18 dneh očistile 2,75 milijona m² zemljišča, kjer bo tekla proga. Pri zemljiških delih pa so brigade v prvih 20 dneh aprila izkopale že 352.000 m³ zemlje. Zemljiška dela, ki so jih brigade izvršile v tem kratkem času, predstavljajo eno četrtino vseh zemljiških del, ki so jih brigadirji izvršili lani v šestih mesecih na progi Brčko—Banovići. Poleg tega so doslej pripravile brigade na gradiliščih 12.700 kubikov gramoza in izvršile tudi prva dela v betonu, in sicer v obsegu

36 m³. Odstranile so 9667 kubikov kamena in prepeljale na razne postojanke 4686 kubikov. Pri miniranju s kompresorji so minirji zvrstili 3333 lukenj za mine, od katerih je vsaka globoka 120 cm. Poleg tega so z ročnimi svedrji izvrtali 312 lukenj za mine. Vsak dan zavzemajo dela večji obseg in vse kaže, da bodo delovni rezultati številnih brigad prekorajili račune strokovnega vodstva.

Na odlagi dosedanjih delovnih uspehov so bile prvič podeljene desetstopenjske prehodne zastavice najboljšim brigadam. Številne brigade pa so bile pohvaljene. V peti sekciji (Zepce) si je priborila prehodno zastavo prva celjska brigada »Bratov Dobrotinskih«. Med pohvaljenimi 25 brigadami pa sta na področju prve sekcije brigade demobilizirani borci »France Rozman« in »področju druge sekcije pa 2. istrska brigada. Prav tako sta bili pohvaljeni prva in druga minerska brigada, ki kopijeta vranduški predor.

V Vranduku je bila te dni formirana tretja minerska brigada, tako

da bodo dela lahko še hitreje napredovala. V prvi polovici aprila pa so pričeli v bližini Vranduka graditi še drug predor, ki bo dolg 120 m. Mladinci prve karlovačke brigade morajo pri svojem delu premagati velike težave. Predora ne gradijo v živi skali, kakor pod Vrandukom, temveč skozi plasti zemlje, pomešane s kamnom. Rov je treba močno podpirati, vrhu tega se s sten od voda, zemlja pa se lepi pod nogami. Navzile težavam so v 10 dneh prodrli 20 m v hrib.

Brigade, ki delajo na tretji sekciji (Doboi) so imele oteženo delo, ker je bil velik del terena dolgo časa od voda. Navzile vodi in blatu pa so takoj pričeli z delom in so v 16 dneh izkopali 14.252 kubikov zemlje. Pri tem sta se najbolj odlikovali bosansko-gradiška brigada in ptujska brigada. Tudi prva mariborska brigada, ki dela na področju druge sekcije, je pri svojem delu pokazala velike uspehe. V času od 10. do 19. aprila so brigadirji očistili 770 kv. m zemljišča, izkopali 550 kubikov zemlje in nabili na nasip preko 3000 kubikov.

S triglavskim smukom so smučarji proslavili obletnico Osvobodilne fronte

V proslavo šeste obletnice ustanovitve naše enotne politične organizacije je bil v nedeljo triglavski smuk, ki je postal priljubljena vsakoletna prireditev naših najboljših smučarjev. Planinci so že prejeli večer z raketi na proslavi na našem najvišjem vrhu ustanovitev Osvobodilne fronte in tako dali poudarka našemu vseljudskemu prazniku.

Triglavski smuk, ki je postal tradicionalna prireditev naših smučarjev, se je letos udeležilo veliko število tekmovalcev in tekmovalk. 74 jih je nastopilo v moški skupini in 12 v ženski. Ugodne snežne razmere so omogočile, da je bila proga za člane speljana z Rži pod Rjavino čez Apnenec v Gorvje Krmo in nato na cilj nad Debelo bukovo. Bila je dolga 6,5 km. Za ženske je bil start pod Ržo, cilj pa v

Gornji Krmi. Njihova proga je merila 3 km.

Vreme je bilo letos pred prireditvijo zelo ugodno in tudi na dan tekmovalstva ni opovedalo. Velika neprijetnost za tekmovalce pa je bil južni snež, zlasti na spodnjem delu proge, ki je bila že sama po sebi težka. Za dober uspeh je bilo odločilno pravilno mazanje, kar se je pokazalo tudi pri Cirilu Pračku, večkratnem zmagovalcu v triglavskem smuku, ki je letos zasedel šele 4. mesto. Južni snež pa je imel še to neprijetnost, da so se nekaterim tekmovalcem, ki so smelo vozili, zaradi padcev zlomile smuči ali palice in so nato morali odstopiti. Med drugimi je spremljala smola tudi nekatero favorite, med njimi Muleja Tinka, Lukana Matevža in Uršiča Dominka, ki niso mogli nadaljevati tekmovalstva.

ženke: 1. Katnik Vida (Gregorčič, Jesenje) 5:51; 2. Lukane Darinka (Tržič) 6:25; 3. Srebrnič Lidija (Gorica) 6:29; 4. Oblak Meta (Skojka Loka) 7:04; 5. Val Anica (Kranj) 7:34; 6. Pohar Silva (Gregorčič) 8:02.

moški: 1. Bertonec Jože (JA) 8:03; 2. Krmelj Janko 8:11; 3. Lukane Slavko (oba Tržič) 8:39; 4. Praček Ciril 8:45; 5. Zuban Franc (oba Gregorčič) 8:57; 6. Finžgar Rudi (Begunje) 9:05; 7. Langus Jože 9:20; 8. Magušar Marjan (oba JA) 9:36; 9. Četina Janko (Kladivar, Celje) 9:37; 10. Hladnik Damijan (Enotnost, Ljubljana) 9:38.

Prireditve je prav dobro organiziral smučarski odbor Fizične zveze Slovenije. Tekmovaljevi je minilo brez nesreče.

Državno nogometno prvenstvo

V tekmovalstvu za nogometno prvenstvo države je bilo v nedeljo odigranih 6 tekem. V Beogradu je Partizan premagal Crveno zvezdo z rezultatom 1:0 (0:0). Tekmi je prisostvovalo 20.000 gledalcev. V Splitu je Hajduk izbral neodločen rezultat z Dinom 1:1 (0:0). V Sarajevu je gostoval Spartak iz Subotice in izbral z dinom neodločen rezultat 0:0. V Nišu je zagrebški Dinamo tesno premagal mostovo 10. oktobra 2:1 (1:0). Na Reki je Kvarner porazil slovensko Mostovo z rezultatom 3:0 (1:0). V Trstu je gostovala Crvena lokomotiva iz Zagreba in premagala enajstoslovensko Ponziano 4:0 (0:0). Metalec iz Beograda je dobil dve golovni točki z rezultatom 3:0 p. f. z Nafto, ki ne sodi več v prvenstveno tekmovalstvo. Po nedeljskih tekmah je prvenstvena lestvica naslednja:

Partizan	21	18	1	2	55:16	37
Dinamo	21	15	3	3	57:21	34
Crv. zvezda	21	16	1	4	60:18	33
Hajduk	21	13	4	4	46:13	30
Metalec	21	12	3	6	38:21	29
Spartak	21	8	6	7	33:29	22
Pobeda	21	8	5	8	33:32	21
Kvarner	21	5	7	9	20:28	17
Cr. lokom.	21	6	4	11	25:39	16
Budućnost	21	5	5	11	34:43	15
Ponizana	21	6	2	13	24:41	14
Zelenižar	21	4	4	13	22:47	12
14. oktobar	21	3	5	13	20:58	11
Nafta	21	3	0	18	13:73	6

Cross zmagovalcev v Ljubljani

V nedeljo ob 10.30 je bila v Tivoliju v Ljubljani zaključena prireditev pomladanskih crossov. Najboljši tekmovalci in tekmovalke iz vseh krajev Slovenije so se pomerili med seboj v teku čez drn in strn. Organizacijo prireditve so imeli golenci zavoda za fizikulturo, ki so svojo nalogo odlično izvršili. Nedeljski cross je bil v organizacijskem oziru zgleden primer dobro izvedenega fizikulturnega tekmovalstva.

lec po ojačevalcu sproti obveščal o poteku tekmovalstva, ki ga je s pozdravnim govorom otvoril strokovni tajnik Fizične zveze Slovenije Edjo Serpan.

Najboljše uspehe so dosegli: mladinke na 600 m: 1. Jurančič Marija (gimnazija Moste) 1:35; 2. Merhar Gabrijela (tehnična srednja šola) 1:36; 3. Prele Lea (gimnazija Moste) 1:37;

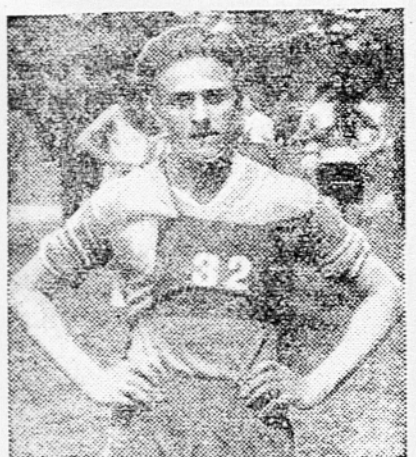
mladinci na 800 m: 1. Peterlin Franca (FD St. Vid) 2:18; 2. Podboj Vera (aktivni zeleni log) 2:19; 3. Durjaja Pija (nižja gospodarska šola) 2:19; 8; članice na 1000 m: 1. Merhar Stefanija (FD St. Vid) 3:20; 2. Tavcar Marija (učiteljske) 3:25; 3. Cankar Pavla (Tobakna tovarna) 3:26; 8; mladinci na 1600 m: 1. Skerjanc Borut (Enotnost) 2:47; 2. Vavken Vido (klas. gimn.) 2:48; 3. Sušteršič Boris (Krim) 2:48;

mladinci na 1500 m: 1. Tratinik Slavko (FD Rudar, Idrija) 3:36; 2. Rožman Marko (I. dr. gimn.) 3:38; 4; 3. Mavec Igor (klas. gimn.) 3:40;

člani na 2500 m: 1. Kranjc Emil (Postojna) 6:08; 2. Gradnik Srečo (mariborska tekstina) 6:10; 4; 3. Dular Tone (Krim) 6:13; 4.

V skupini starejših članov na 2500 m je bil prvi Izgič Tone (Proletarec, Zagorje) v času 6:44. Čledila sta mu Beje Franc (Rudar, Trbovlje) s časom 7:10 in Marolt Janez (uprava cest, Ljubljana) s časom 7:42.

Po končanem teku so bila najboljšim tekmovalcem razdeljena praktična darila.

Zmagovalci na 2500 m Emil Kranjc

Točno ob določenem času je startala prva skupina tekmovalcev in v eni uri je bila prireditve, na kateri je nastopilo 132 mladincev in mladink ter članov in članic, zaključena. Okoli 1000 gledalcev je napovedoval

Skupina mladincev na nedeljskem crossu zmagovalcev v Tivoliju

Enotnost prvak Slovenije v nogometu

V zadnjem kolu za nogometno prvenstvo Slovenije so bile na sporedu tekme med prvimi štirimi moštvoma v lestvici.

Enotnost je morala na pot v Celje, kjer se je pomerila s moštvom Kladivarja. Domačinom se je posrešlo tekmo izločiti v svojo korist z rezultatom 1:0. Zaradi tega je bila enajstoslovenska gostov večji del igre v »zmečici«. Zmagoslavni gol je padel pri »minut pred koncem tekme«.

V Trbovlju je bila tekma med domačim Rudarjem in Triglavom iz Ljubljane. Končala se je neodločen z rezultatom 2:2 (1:1). Igra je bila zelo ostra in za trenutek skoraj, desar je v precejšnji meri kriv sodnik Tuma iz Ljubljane.

Kljub nedoljnim porazom je Enotnost postala nogometni prvak Slovenije. Vrstni red moštev je naslednji:

Enotnost	18	13	1	4	56:18	27
Triglav	18	12	2	4	52:20	26
Kladivar	18	12	2	4	45:28	26
Rudar	18	9	5	4	40:20	23
Krim	18	8	1	9	46:48	17
Zelenižar	18	7	2	9	43:39	16

Otvoritev evropskega prvenstva v košarki

V okviru mednarodnega tekmovalstva za prvenstvo je bilo v Pragi začetje predstavnikov mednarodne amaterske federacije za košarko. Generalni sekretar Johnson je pozdravil v svojem govoru nove člane federacije Jugoslavo, Sovjetsko zvezo, Albanijo, in Avstrijo.

Poten ko so izražali goro, so razdelili ekipe v štiri skupine, in sicer dve skupini so štiri ekipe, dve pa po tri. Na evropski

tekmi skupino so bili postavljeni polfinalisti evropskega prvenstva: Jugoslavija, Italija, Francija, in Madžarska. Prvo skupino sestavljajo Čehoslovaka, Poljska, Rumunija in Holandija, drugo Italija, Belgija, Egipt in Albanija, tretja Francija, Bolgarija in Avstrija, četrta pa Madžarska, Jugoslavija in SZ. Po dve ekipe iz vsake skupine bosta sodelovali v finalnem tekmovalstvu od 20. aprila do 3. maja. V nedeljo 27. aprila je bila slovesna otvoritev tekmovalstva. Rezultati prvih tekem so bili naslednji:

ZSSR : Jugoslavija 50:11 (23:8); Poljska : Avstrija 56:13 (27:4); Poljska : Rumunija 51:32 (29:12); Italija : Albanija 60:15 (23:11); Egipt : Belgija 46:35; CSR : Nizozemska 72:16 (46:10).

Turnir mest v odbojki

V soboto popoldne je bil na letnem tekmovanju Enotnosti v Tivoliju turnir mest v odbojki, ki so se ga udeležila tri moštva in dve ženski vrsti. V obeh skupinah so si prvo mesto priborili mariborčani. Rezultati tekem so bili naslednji:

Maribor — Trbovlje 3:0 (15:3, 15:3, 15:3); Ljubljana — Trbovlje 3:0 (15:4, 15:4, 15:0); Maribor — Ljubljana 3:1 (15:13, 2:15, 15:8, 15:9); Ženske: Maribor — Ljubljana 2:1 (11:15, 15:4, 15:4).

Kolesarski cross bo 4. maja

Na podlagi fizikulturnega kolesarja za leto 1947. je razpisal GO FZJ kolesarski cross, ki bo 4. maja.

Pionirski-kolesarji bodo tekmovali na progi 500 m, ki je bodo morali prevoziti tako, da se bodo prvih 200 m peljali, 100 m potiskali kolo, zadnjih 200 m na zopet peljali. Mladinci od 15 do 18 let na navadnih kolesih na progi 3000 m se bodo prvih 200 m peljali, nato bodo kolo 100 m nosili ter pri tem tekli, se zopet vozili, nato 200 m potiskali, zadnjih 500 m pa se vozili. Mladinci s dirkalnimi kolesi bodo morali prevoziti 6000 m. Kolesarji, ki so starejši od 18 let, bodo vozili na navadnih kolesih na progi 6000 m, 1700 m bodo morali prevoziti, 100 m kolo potiskati, 100 m voziti, 100 m nositi kolo, nato pa 100 m voziti, 100 m koncu pa prevoziti še 1900 m. Kolesarji s dirkalnimi kolesi bodo tekmovali na 10 km dolgi progi. Proga bo treba prevoziti takole: 3000 m bodo vozili, 500 m bodo kolo potiskali in 500 m vozili, 200 m bodo nato kolo nosili, nadaljnjih 1500 m zopet vozili, 300 m potiskali kolo, zadnjih 3700 m pa zopet vozili.

Na podoben način bodo tekmovali fizikulturne mladinke na progi 2000 m, članice pa na progi 3000 m.

Proga bo pri tem crossu vodila preko polj in skozi gozdove ter se bo izogibala prometnejim cestam.

Ligaško tekmovalje v namiznem tenisu

FD St. Vid : FD Kranj 2:5 V soboto 26. aprila je bil odigran v Kranju ligaški namizni tenis med FD St. Vid in FD Kranj. Zmagalo je mostvo FD Kranj z rezultatom 5:2. Vse igre so bile na višini in so jim stali gledalci z zanimanjem sledili. Pri gostih je najbolj upazal Erman, pri domačinih pa je bil najbolj Modrijan. Kranj je nastopil v oslabljeni postavi brez obeh Anačičev, ki sta pod suspenzom.

Rezultati so bili: Hladnik P. : Rebolič 0:2; Erman F. : Brezar 2:0; Hladnik M. : Modrijan 0:2; Erman : Rebolič 2:0; Hladnik P. : Modrijan 1:2; Hladnik M. : Brezar 0:2 in Erman : Modrijan 1:2.

Dvojni je odlično uspel v športnem in propagandnem oziru in je pričakovati, da bo v Kranju zanimanje za namizni tenis še naraslo v teku ligaškega tekmovalstva.

Danes vabja za parado v Beogradu. Mladinci, ki vadijo običajno Narodnem domu, naj pridejo danes ob 19 v telovadnico na Taboru k predelavi vaj za parado v Beogradu. V sredo vabja odpade zaradi prvomajskih slavnosti.

FD Enotnost, smučarska sekcija. V torek ob 19 bo Narodnem domu sestanki smučarjev-turistov in tekmovalcev zaradi prvomajške fizikulturne parade.

FD Krim v Ljubljani sklene sejo strokovnega odbora v torek 29. t. m. ob 20. v sejni dvorani doma v Trnovem. Vsi odborniki naj se seje sigurno in točno udeležijo.

FD Krim — nogometna sekcija. Drevi ob 20. bo odbojboval seja v društvenih prostorih.

Športno brodersko društvo Ljubljana. V torek 29. t. m. ob 20 bo odbojboval seja v gostini pri Veharju, Gradaška ul. 16.

Ob pokopu bratov Peterneljev

Prvi maj v Ljubljani

Janez in France Peternelj sta imela v nedeljo popoldne v Poljanah veličasten pogreb. Kako so bili bratje Janez, France in Jože, ki danes počivajo v skupnem domačem grobu, priljubljeni med ljudstvom, je pričala ogromna množica, ki se je zbrala, da zadnjič počasti njihov spomin in se tako skromno oddolži za žrtve, ki jih je dala Peterneljeva družina za srečno bodočnost našega naroda.

Po pomembnem govoru in žalostni »Zdravice ob kalafalki za cerkvo« je krenil sprevod z neštetimi venci na pokopališče. Ko so pevec odpeli poslovljivo žalostinko, je borec domačin orisal življenje, trpljenje in borbo bratov Peterneljev. Za njim je stajel mož s posebnim pozivom na zbrano mladino postavil padle žrtve za vzgled, po katerem naj gre v borbo za pravično življenje človeka. Spregovorila sta še Janezov športni tovariš, za kolesarski odsek FZS pa Lazar.

Janez Peternelj je znan po svojem športnem udejstvovanju v košarstvu. Imel je veliko število prijateljev širom naše domovine. Njihova udeležba pri pogrebu pa ni bila dostojna človeka, ki je za veliko in pravično stvar daroval svoje dragoceno življenje.

Slava padlim borecem za svobodo! M—r.

Desetdnevni knjigovodski tečaj pri IZOS-u

Te dni je zaključil Inicijativni združni odbor v Ljubljani svoj šestmesečni vladni tečaj, v katerega so bili pozvani po pretečni večini najbolj absolutni prejšnjih dvomesečnih združnih tečajev v nameri, da svoje že pridobljene in v praksi že delno preizkušeno znanje izpopolnijo in se tako usposobijo za vodstvene zadržne posle ter za administrativno in organizatorno delo na združnem področju.

To je prvi tak tečaj, ki je nudil našemu združnemu kadru višjo strokovno izobrazbo in je obenem pokazal nove smerne zadržne vzgojevalne in izobraževalne. IZOS je nudil tečajnikom med tečajem vse strokovno, materialno in moralno pomoč, v svesti si, da bodo tečajniki vse svoje sile in vrline posvečali gospodarsko-političnemu razvoju združništva, ki naj vodi do uresničenja predvidene gospodarske petletke.

Ko je izdal zvezni finančni minister nova navodila o združnem knjigovodstvu, s katerimi prepisuje združni uporabo pomenjenega desetdnevnega sistema ali pa tudi ameriškega dnevnika z novim kontum razporedom, ki se po načinu knjiženja nekoliko približuje novejšim principom računovodstva, si je IZOS postavil nalogo, da organizira v svojem območju kratke desetdnevne knjigovodske tečaje za vse že delujoče knjigovodje v posameznih združnjah, ki vodijo še danes ameriški dnevnik.

V teh tečajih, ki se bodo vrstili po določenem vrstnem redu, se bodo knjigovodje seznanili z zahtevami nove odredbe o združnem knjigovodstvu, tako glede prenosa dosedanjih kontov na nov kontni razpored, dalje glede načina knjiženja, statistične službe v zvezi z načrtnim gospodarstvom itd.

Prvi tak tečaj se bo pričel v petek, dne 2. maja 1947 ob 8. uri in bo trajal do vključno 14. maja. — Drugi se bo pričel 16. maja in končal 27. maja, tretji od 29. maja do 7. junija, četrti od 9. junija do 19. junija, peti pa od 23. junija do 3. julija. Če ne bodo prišli do tega dne vsi na vrsto, ki so se priglasiili, bomo nadaljevali s tečaji po poenostajni dispoziciji.

Uprave združ se naprošajo, da takoj prijavijo svoje knjigovodje-ke v navedene tečaje s točno navedbo, katerega tečaja se bodo udeležili. Te prijave potrebujemo takoj, zato, da lahko pravočasno porazdelimo udeležence v posamezne tečaje. V prijavi je treba navesti: ime in kraj zadrage, ime knjigovodje-ke, rojstni kraj in datum, čas knjigovodske zaposlitve in strokovno šolsko izobrazbo.

Zadruge naj še tekom tega tedna dostavijo vse prijave IZOS-u, da bomo lahko do 2. maja izvedli celotni razpored in izvršili še kakke potrebne spremembe.

Število udeležencev posameznih tečajev je določeno na 40. Za stanovanje in prehrano bo poskrbel IZOS, stroške nosijo posamezne zadruge same.

SLUŽBENE OBJAVE

IZDAJA DELOVNIH KNJIZIC DELAVCEM IN NAMESNENCEM ZA MLO MARIBOR-MESTO

Mestni ljudski odbor Maribor-mesto, odsek za delo, bo začel takoj izdajati knjizice za delavce in namesenecem na področju MLO Maribor-mesto. Izvzeti se uslužbenec po zakonu o dr. gosp. deljnih po zakonu o gosp. darskih podjetjih.

Ker je rok za izdajo knjizic 31. maja 1947, pozivamo vse delavce in namesenec, da si preskrbe naslednje listine: 1. krstni list, 2. izpovedalo o srednješolski ali višji izobrazbi, 3. izpovedalo o kvalifikaciji delavca ali namesenca (pomočnikski izpovedalo), 4. potrdilo o prejšnji zaposlitvi (listine, stare del. knjizice, potrdila soc. zavarovanja ali podobno), 5. potrdilo o specializaciji (raznih tečajih).

Predjeto se obvezna pripraviti podatke o iznajdljivosti, novatorstvu, racionalizatorstvu, udeležnosti, odlikovanjih, nagradah in podobnih posameznih delavcev in namesenec.

Opozarjamo, da se bodo izdajale knjizice v podjetjih nad 100 delavci v podjetjih, ki so dolžna napraviti zgoraj navedene dokumente čimprej.

Vrstni red izdajanja delavskih knjizic je sledeč: gradbeni stroka od 23. aprila dalje, težnja stroka od 8. maja dalje, kovinarska stroka od 16. maja dalje, vsi delavci in namesenec ostalih podjetij in obrti pa od 20. maja do 31. maja 1947.

Opozarjamo, da si morajo vsi delavci in namesenec v predpisnem roku oddati delovno knjizico, ker bodo sicer prekrški kaznovani od 100 do 5000 din. — Odsek za delo pri MLO — Maribor-mesto.

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

Letošnje proslave 1. maja

Prvi maj v Ljubljani

Prejeto: 1. Zbiranje kresov na Šišenskem vrhu. Rozniku in Gradu. Ob kresovih bodo izgrale godbe.

2. Slavnostna razsvetljava ljubljanskega gradu, v mestu in na ljubljanski. Pričetek ob 20.30.

3. Prvi maj: 1. Zjutraj po vseh rajonih in krajih budnice.

2. Parada.

3. Sprejeto krene po naslednjih ulicah: Masarykova, Miklošičev, Tavcarjeva, Dunajska, Cankarjeva, Blatnišova, S. Kerkova, Emonska, Napoleonov trg, V. Glogova, Kongresni trg, Wolfova, Marjini trg, Tromostovje, kjer je razhod.

4. Udeleženci sprejeto se zbirajo: 1. Glavna kolona (t. j. nosilci, grbovi, sindikalni zastavi, zvezdi, slik, transparentov, voljska godba, udarniki, člani sindikalnih zvez, skupina kmetov, primorska in koroška skupina in odred pionirjev) se formira na desni strani proga, 2. Glavna kolona (t. j. nosilci, grbovi, sindikalni zastavi, zvezdi, slik, transparentov, voljska godba, udarniki, člani sindikalnih zvez, skupina kmetov, primorska in koroška skupina in odred pionirjev) se formira na desni strani proga, 3. Glavna kolona (t. j. nosilci, grbovi, sindikalni zastavi, zvezdi, slik, transparentov, voljska godba, udarniki, člani sindikalnih zvez, skupina kmetov, primorska in koroška skupina in odred pionirjev) se formira na desni strani proga, 4. Glavna kolona (t. j. nosilci, grbovi, sindikalni zastavi, zvezdi, slik, transparentov, voljska godba, udarniki, člani sindikalnih zvez, skupina kmetov, primorska in koroška skupina in odred pionirjev) se formira na desni strani proga, 5. Glavna kolona (t. j. nosilci, grbovi, sindikalni zastavi, zvezdi, slik, transparentov, voljska godba, udarniki, člani sindikalnih zvez, skupina kmetov, primorska in koroška skupina in odred pionir

DNEVNE VESTI

Torek, 29. aprila: Občinski svet, 19.30. Sreda, 30. aprila: Varnostna S. SPOMENI NA DNEVI
29. aprila 1945. Občinska se premakne iz Gornjega v spodnji del mesta. Občinski svet, 19.30. Sreda, 30. aprila: Varnostna S. SPOMENI NA DNEVI
29. aprila 1945. Občinska se premakne iz Gornjega v spodnji del mesta. Občinski svet, 19.30. Sreda, 30. aprila: Varnostna S. SPOMENI NA DNEVI

VAZNI TELEFONI
Oddelek za notranje zadeve — 31-00, 21-00
Uprava Narodne milice: dežurna služba — 31-00, 21-00
Gasilska milica in Reševalna postaja — 31-00, 21-00
Ministrstvo za notranje zadeve — 31-00, 21-00
Kolektorji: glavni — 31-00, 21-00
Putniki — 31-00, 21-00
Turistohotel — 31-00, 21-00
Glasila, Narodno, uprava — 31-00, 21-00
drama — 31-00, 21-00
opra — 31-00, 21-00

RAZSTAVE IN MUZEJI

V proslavo 10. obletnice ustanovitve kongresa Komunistične partije Slovenije je v Jakičevem paviljonu v Ljubljani odprta razstava tiska in drugega gradiva iz obdobja KPS.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
Drama
Torek, 29. ob 19.30: Shaw. Hudobni učenci. Zastupljena predstava za KNOJ.
Sreda, 30. ob 19.30: Shakespeare. Mogoč hrupek za nič. Premiera. Izven. Uprizoritev Akademije za igralno umetnost v Ljubljani.
Četrtek, 1. ob 20: Shakespeare. Mogoč hrupek za nič. Red. Četrtek. V prodaji 5 partiturnih in 1-ah ter 167 baladskih in galerijskih sedenčev.
Glejanci Akademije za igralno umetnost bodo uprizarili v sredo v Drami Shakespearejevo klasično komedijo »Mogoč hrupek za nič«, ki so jo našli v svojih profesorih in predstavi Akademije.
Koreografija in študij za plesne scene sta delo prof. Pina Makarja. Scenarij glasbo je skomponiral prof. L. M. Skerjanc. — Osmotke za scene in kostume sta izdelala študentja Akademije: scena V. Molka, kostume V. Molka in R. Lavrač. Predprodaja vstopnic v Operi.

OPERA
Torek, 29. ob 19.30: Čajkovski: Pikova dama. Red. Tork. Gostovanje J. G. Sreda, 30. ob 19.30: I. Glinski: Ivan Susanec. Red. Sreda. V prodaji 3 ločnih in part. ter 159 baladskih in galerijskih sedenčev.
Čajkovski: Pikova dama z gostom J. Gostom. Red. Sreda. Predstava je danes za red Tork.

LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 2. ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentiljarske Jubeleja« predstava ob 40 letnici gledališke delavnice režiserja in igralca Fedorja Gradnika.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 29. ob 20: Gabbe: »Mesto mojstrov«. Red. C. (243 sedenčev v prodaji za ostalo občinstvo).
Sreda, 30. ob 20: Bill-Belcerkovič: »Zvijezda ključ«. Izven.
Četrtek, 1. ob 20: Gabbe: »Mesto mojstrov«. Izven.
Petek, 2. ob 20: Ostrovska: »Gozd«. Red. A. (217 sedenčev v prodaji za ostalo občinstvo).
Sobota, 3. ob 20: Wuljoki: »Žene na Naskavici«. Izven. V vlogi: Ilona Met. Puigler.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA UNION: sovjetski umetniški film »V gorah Jugoslavije«, tehnik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
MATICA: sovjetski film »Aleksander Nevski«, tehnik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
SLOGA: sovjetski film »Osvobodjena zemlja«, tehnik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
KODELJEVO: sovjetska filmska opereta »Ljubljena in koprana«, tehnik. Predstava ob 20.
MARIBOR ESPLANADE: francoski film »Otroci paradiz«, I. del. tehnik. — GRAJSKI: sovjetski film »Traktoristi«, tehnik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.
CELJE METROPOL: sovjetski film »Nepremagljivi«, tehnik. DOM: sovjetski film »V ozkih murjev«, tehnik.
PTUJ: češki film »Dekle z Beskidov«, tehnik.

Društvo skladateljev Slovenije poziva svoje članke in vabi ostala umetniška društva na predavanje univ. prof. M. Koširja o vlogi umetnika v sodobni družbi. Predavanje bo na 18. uri v Hubadovi dvorani. Glasbene dele (večerja) — 923-n. Istega dne je ob 17. uri seje občinskega odbora DSS na rektoratu Akademije za glasbo.
Debatni večer! V torek, 29. aprila ob 20. uri bo v predavalnici v elektronskem centru predaval prof. dr. Ivan O. Švirc. — 923-n. Vabljeni vsi!

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.

KUPIMO

VEČ ELEKTROMOTORJEV V JAKOSTI OD ENEGA DO ŠTIRI KS — CENA PO DOGOVORU — DOBAVLJIVO TAKOJ

Dopise na Tovarno igrač, ravnateljstvo v Šoštanju.

ISČEMO

VEČ SPECIALNIH IN NAVADNIH LESOSTRUGARJEV, REZKARJEV, DVA REZBARJA, DVA ŠABLONERJA, BRIZGARJA ZA GALANTERJSKO BRIZGANJE

Tovarno igrač v Novem mestu z obrati v Šoštanju, Ljubljani in Novem mestu. — Dopise pošljite na ravnateljstvo v Šoštanju.

POTREREMO

VEČJE STAVKE BRIZGALNIH PISTOL RAZNE VELIKOSTI, NOVIH ALI RABLJENIH V DOBREM STANJU

Dopise poslati na ravnateljstvo Tovarne igrač v Šoštanju.